

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytöredékben.

Elmélkedés.

Politikai életünknek legnagyobb hibája, hogy jelszavakból táplálkozunk, — politikusaink gyengesége pedig abban áll, hogy sympathiák és antipathiák által uraltatják magukat.

Nem azt nézik, hogy ki mit mond, hanem hogy ki mondja, és e szerint következik be vagy az egekig való magasztalás, vagy a földig való meghurcolás.

Ez az apriorisztikus, dogmatikus felfogás a politikában megöl először minden egyéniséget, azután minden önálló eszmét, gondolkodó államférfiak helyett sablon-szerű politikusokat és ideálok helyett jelszavakat hoz létre, egyszóval megöli minden fejlődésnek azért, mert a fejlődés napvilágot, levegőt, azaz szabad mozgást és elfogulatlan-ságot feltételez.

Ezt a szomorú jelenséget konstatálom ma már majdnem tíz éves politikai tapasztalat után és valóban elszomorít, midőn látom, mily matematikai bizonyossággal fogja ezen sajátságos állapot megölni közéletünket.

A pártnézetek masszív korlátokból vannak megalkotva, melyeken belül apriorisztikus érzelmek és felfogások vakítják el és bénítják meg az ítéletet.

A pártok nem annyira a programmok, mint inkább a pártot alkotó egyedek ösz-

szeségének érzelmi világán állanak, innen van az, hogy hazánkban az érzelmi politika oly tultengően nagy szerepet játszik, már pedig félek attól, hogy éppen az érzelmi politika fogja megölni parlamentarizmusunkat azért, mert a parlament nem az érzelmek fluktuációjára, hanem egy nagy elvre van alapítva.

Magyarországban tehát egészséges és természetes politikai élet csak akkor fog kezdődhetni, ha és amikor ezen sajátságos állapot megváltozik, a mikor a pártok minden apriorisztikus, tehát elfogult felfogástól menten, kizárólag saját pragmatikusan és a nemzeti élet követelményei szerint megállapított programjaikon állva elfogulatlanul fognak itélni önmaguk és ellenfeleik felett, nem azt fogják kérdeni, hogy *ki mondja* és ki teszi, hanem azt fogják vizsgálni, *mit mond* és mit eslelszik, hogy meg legyen a lehetőség végre arra nézve, hogy a nemzet legjobbjainak olykor egyesített szellemi ereje is alkot-hasson oly intézményeket, melyek az egész nemzet érdekvilágát ölelik fel és nemcsak arra valók, hogy már létrejövételük sajátságos mikéntje folytán is kizárólag egyes izolált érdekkörök szükségleteinek kielégítésére szolgáljanak. A nemzeti akaratra épített parlamentarizmusnak ez a feladata, ide kell törekedni politikusainknak.

Ha ez az előfeltétel meglesz, akkor fog csak bekövetkezni a parlamentarizmusnak aranykora, melynek még jönnie kell, mert hisz parlamentarizmusunk még ma sem lábol! ki a gyermekbetegségekből.

Ez a remény vigasztaljon meg mindenkit, aki bizik a magyar faj nemcsak érzelmi, hanem értelmi képességében is.

Ifj. dr. Zichy János gróf.

A győzelem ünnepén.

Karácsony a békesség, husvét a győzelmes küzdelem ünnepe. Megalázkodó hódolattal hajtjuk meg fejünket a rozoga jászol előtt s a világot meghódító betlehemi kisdud glóriás fejének szívünket kínáljuk vánkossal. Am föltámadáskor, az Ur Jézus diadalmenetében emelt fővel hordozzuk körül a győzelmes Istenember zászlaját, melyet Sion ormáról az idők vihara századok folyamán sem tudta soha letépní.

Hol vannak az uralmukat féltő Heródesek?

Hol vannak a gyáva Pilátusok és az ó messze földön hatalmas barátaik, a császárok?

Hol az esőkkel áruuló Júdások?
 Hol vannak a fontoskodó irástudók, a megbotrányozó farizeusok, a gögös papifejedelmek és a fölbérelt hamis tanuk?

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Knauerig Athanáz úr szásasai.

Irtá és most először három részben közrebocsátja:
 Dr. MINIMUS.

A villamos csengők megszólaltak a folyosókon. Az előadóteremben a tanárok elmondták a szokásos husvét-i jókívánatokat, zsebrerakták a az ifjuság harsogó tapsait, aztán tódult minden épkézláb ember kifelé a műgyegetem tekintélyes falai közül. Az aranyzemöldökű nap szereteit mosolygott le az öreg Rómára, kárpótásul a heves esőért olyan narancsérlelő napokat küldött, hogy az élnivágás a fíhalotban is pezsegni, veszekedni kezdett.

— Fiúk, mondja az egyik nagybajszu legény, a nagy egek megkönyörültek rajtunk, az eső, mely még a vén Soracte havas parókáját is lemosta, nem locsog többet.

— No hát akkor te se locsogj, torkolta le egy barázdás képtü honpolgár. A forum összes görbeorru isteneire mondom, lucskosabbak leszünk ha fecsegsz, mintha az eső szakadna. Állítsátok tótágot az eszeteket, mit csináljunk a vakációban? Száz lírát egy okos gondolatért.

— Ide a száz lírát fiu, szóló közbe a harmadik, olyan estét csapunk belőle, hogy egy egész regimant gyorsíró sem tudja a kipatogó jó gondolatot a följegyezni.

— Eper az a baj, hogy a százás hiányzik, sóhajt amaz. Vorna nekem egy olyan nagybátyám, mint neked, nem tórném a fejemet, hol szerz-

zünk piculákat! Csak hogy te oda ügyetlen vagy. Nem tudsz egy ócska soldát sem kivásalni az öregből. Mértantól, számtantól megvadul az öreg, mintha végrehajót látna.

— Az igaz, felel a nagybácsi boldog tulajdonosa. Volnék csak katona, vagy pap, dönténé az öreg a pénzt. Az indzellereket ki nem állhatja. Hanem azért fogadjunk, hogy a bácsi kiállítja a mi közös vacsoránkat.

— Fölfogadok, mert nem hiszem el, nevet a nagybajszu. Kristóf imádságát mondod el az éjjel?

— Azt nem. Hanem eladom neki a logaritmus-könyvemmet.

— De most már csakugyan fogadjunk!
 — Jó. Holnap este találkozunk énnám. A logaritmus-könyv árát leteszem a t. Ház asztalára.

— Ugy legyen. Ha nem sikerül a roham, egy hétig vízen és négyzet-gyököken kell élőködnöd. Van a logaritmus könyvben elég.

II.

A kultúra terjesztésének sokféle módja van. Az állam, ha pénze van, iskolákat nyit, ha meg nincs, bezárja őket. A pap prédikál; a tanító pálcával és türellemmel szolgálja a nevelés szent ügyét, de a mozgó könyvtár se kutya ám a többi között! Mit ér a szegény embernek, ha például a katakombák leírását kiadják olyan elemegek kötetben, hogy 300 bögő az ára. A mozgó könyvtár azonban három szoldiért vesztegeti ugyancsak a katakombákról szóló munkát. Igaz, hogy a 18-ik századból való, meg az eleje hiányzik, de mégis csak könyv az; felesztendic is elbőtűzgethet benne, a ki el akarja olvasni.

— Ilyenforma gondolatokkal bibelődik az öreg Sor Nino, miközben gondos elővigyázattal eresztí neki kétkerékű alkalmatosságát a hepehupás kövezetnek. A fürge reggeli szellő neki-irradodik a kordé vegyes tartalmának, föllebbenti a régi térképeket, azután lődül odébb. Nem szereti a disznó- és egyéb börbe kötött, vén salabakterek társaságát.

— Jó reggelt öreg, ugrik elő a saroknál valaki.

— Carpo di Bako, dörmög Sor Nino, persze hogy jó reggelt, csak fel ne borítson taligástól együtt. Micsoda nagy könyvet cipel? Tegye ide a többi közé, míg el nem válnak.

— Tudja mit Nino, sugja fontoskodva amaz, itt is hagyom mindjárt magánál. Dugja el a többi közé, hogy ne is lássák, fogadok, hogy még ma vevő akad rá.

— Meglehet, de nem hiszem. Közben oda értek az öreg rendes áruólóhelyéhez. Sor Nino kezdte kipakolni kincseit, fölállagatta szép rendbe a könyveket, az ósrégi rézmetszetek legfőlüll kerültek, valamint az újabb regények is, a melyeknek rendesen hamar akad vevője egy-egy ábrándos szobaleány személyében. A fiatalember magyarázott neki még egy sort, azután rebus optime gestis eltűnt a környékről. Sor Nino pedig lesbe állott, nem jön-e valami ismerős pap. Mert akkor az „újabb” regényeket hamar el kell dugni szem eléll.

III.

Jártál már türelmes és nem türelmes olvasóm a Tiberis mellékén abban a kis utcában, a

Mai lapunk 10 oldal.

Hol vannak szolgálalkú Malkusok és a durva poroszok?

Igen, hol vannak mindezek husvét napján?

Krisztusnak és követőinek üldözött csak gonoszlelkű majmolók juttatják eszünkbe néha-néha. Nevüket, emléküket a gyalázat és átok fekete leplebe burkolta az idők éber őrszeme, a történelem.

De a názáreti Jézus, a zsidók királya, ma is, kétezer esztendő múltán is él! és töviskoronával a fején, nádszáljogarával a kezében kormányozza hatalmas birodalmát, a hivek országát, az idők végezetéig, de még azon is túl, mindörökké.

Ennek a krisztusi birodalomnak legyünk mi is engedelmes, hű alattvalói. Krisztus hadseregének legyünk katonái! És fölvértezve szívünket a hit fegyverével, vegyük föl a küzdelmet a megdicsőült Üdvözítő nevében. Mert nem a szó köznapiságában vett béke a mi lelkünk vágya és nem a békeesség fehér köpenyébe takarózó téltenség a mi elemünk, hanem a megalkuvást nem ismerő ideális küzdelem. E küzdelemből fakad majdan a mi győzedelmünk és ennek nyomában kél mind az igazi békeesség.

Ez a mi küzdelmünk nem erőszakoskodás, nem gyűlölködés, nem személyes torzsalkodás, ez a küzdelem a mi részünkről elvek harca, a hivek tusája, a szeretet jegyében.

Nem a nyers erőn, hanem az értelmén, a szív érzelmén, a lélek világán kívánunk mi diadalt aratni. Nem leigázni akarjuk elleneinket, célnak sokkal nemesebb Munkatársainkká akarjuk őket tenni. Hogy így együtt munkálhassunk magunkat és szeretteinket, családi és társadalmi köreinknek anyagi jólétét, erkölcsi tökéletesbülését, boldogságát.

Ezért küzdünk mi a keresztény megújulás munkáival szívünk utolsó dobbanásáig. Ezért mérközünk a politikában és ezért vivünk meg elleneinkkel a társadal-

mi élet porondján Mert, ismételt hang-sulyozzuk, nekünk nem a kényelmes béke, hanem a munkás küzdelem az elemünk, küzdelem az igazi boldogságért.

És midőn a föltámadás győzelmén szívnünk fáradalmán közben megpihen lelkünk, a diadalmas Megváltó példájából újabb erőt nyer további küzdelmekre, nehezebb tusákra. Akkor történik ez, mikor husvétii barangszó zsong a levegőben és ajkunk hálát rebeg Krisztusnak, aki szent keresztje által megváltotta a világot. Alleluja! Hála legyen az Istennek.

Dr. Helvey Lajos.

Iparunk.

Régi tapasztalat, hogy a hasznos munka csendben folyik. Kinek tűnt volna fel, hogy 15—20 iparossegéd a téli hónapok alatt minden kedden és csütörtökön este az iparhelyen bérhelyiségében egymásnak találak adnak. Ki is törődnek ily csekély dologgal, hiszen van elég katonaságunk, mely bennünket és vagyónkat a felforgatók ellen megvédi.

Igaz, hogy az iparosok összefövetelét ma már leginkább a felforgatás vágyával hozzuk kapcsolatban, de örömmre mondom, ezek nem rendfelforgatók, hanem egytől-egyet csendes, komoly gondolkodású munkások, kiknek erős vágyuk egy kiképezni magukat iparágukban, hogy majdan önállóságra jutva, azt fejlesszék s ez által a maguk jövőjüket is biztosítsák. Megható az a csendes munkálkodás, az a kitartó buzgalom, melyet ezek a tiszteletré méltó ifjak kifejtének. Mily erős akarattal intézik ezek sorsukat! Este hétkor leteszik a műhelyben a szerszámaitak s fél 8 óra körül már gyülekeznek a rajteremben. Ott megjelenve, az üdvözlésen kívül senki sem beszél társához, hanem sietve előszedi rajzeszközeit s munkához lát. Türelemmel és kitartással dolgoznak. A szakmájukat bővíteni iránti vágy annál inkább fokozódik bennük, minél több szakrajtot látnak szemükkel, mert csak akkor vesznek tudomást arról, mily keveset tudnak és mily sokat kellene tudniok, hogy egykor sikerrel felvehessék a versenyt.

De nem 21, hanem 48 iparos-segéd jelentkezett a szakrajz tanfolyamon előadott komoly munkára és csak 21-ben volt kitartás a nehéz munkát végig küzdeni.

mig Athanáz ur középkori tábóri székek tartotta; balra az ajtófélfához egy pocakos római pajzs és Athanáz ur támaszkodtak, mindkettő hallgatagon, az utóbbi bársony nadrágban, pipával. A boltba az utcáról soha egy lélek be nem ment, a kiállított tárgyak nem kevesbedtek, Athanáz ur mégis prosperált. Hogyan, az az ő titka.

A nevezett reggelen azonban valami történt. A jó öreg Tiberis kíváncsián mormogott a ház előtt a szokatlan zajra és élénkségre. Az ajtóban függő tizfontos rézlámpa méltatlankodva izgett-mozgott, mert Athanáz ur a kirohantában úgy belevágta a fejét, mintha nem is az övé volna. Pipáját a sarokba lödította, csak a szírával hadonáz jobbra-balra.

— S a könyv elveszett az asztalról?
— El az, uram, nyomát se lelik — felelé egy törődött kis emberke, Athanáz ur hirharangja. A könyv ért nem volna kár, — valami számtani könyv volt — de két darab százas volt benne! Épen akkor hozták az egyhónapi fizetést. A tanár, mint aféle szórakozott ember, az asztalon fejejtette. Alighogy elment az egyetemre, a szobaleány szellőztetni kezdett. Hogy a bankók el ne röpüljenek, beletette egy könyvből őket. Mire a másik szobából visszakérült, a könyv eltűnt. Világos, hogy az ablakon keresztül ugrott meg a tolvaj. No Istennek ajánlom az urat.

Knauzerig Athanáz agyában csak e három szó lüktetett: „Két darab százas.” Az az akasztó-fárával nem is tudja, milyen kincset cipel a hóna alatt. Talán eldobja, vagy egy pár garasért bevágja a könyvet, a nélkül, hogy csak bele is

De nem ezt akarom kiinduló pontul választani, hanem azt a kérdést vetem fel: Székesfehérvárott csak 48 iparos-segéd van? Csak 48 fiatal iparos van áthatva ama benső érzéstől, hogy képzésre van szüksége, a többi mind megelégszik azokkal a gyakorlati ismeretekkel, melyeket munkaadójai ruhelyében szerezhet?

Fájdalom nálunk a legtöbb kisiparos még ma sem akarja beismerni a rajz fontosságát és képzettségét. S ha kutatom ennek az okát, arra a meggyőződésre jutok, hogy az inkább a viselkedésben mint az egyénekben keresendő.

Lássuk csak iparosaink helyzetét!

A törvényhozás érett megfontolás után, a szabad verseny tetszetős eszméje mellett döntött, midőn az iparra nézve oly törvényt alkotott, mely az erőnek, a tehetségnek, a kitartásnak, a szorgalom és izlésnek ajtót nyit. Ezt abban az édes hitben tette, hogy iparosaink a megváltozott viszonyok folytán atalakulnak. A kormány is jóakaratu támogatással sietett a veszélyben forgó ipar felé, felállítván ipariskolait s segélyt osztva az alsófokú ipariskolákat fenntartó községeknek.

Csalódott a törvényhozás a maga birodalmában, de csalódott az iparos is abban a hitben, melyet az új törvényhez kötött.

A törvényhozás nem vette figyelembe Magyarország Ausztriához való viszonyát, legalább nem becsülte azt annak értéke szerint, hanem csak abban bizott, hogyha az iparban a szabad verseny Francia- és Poroszországban fényesen bevált, be fog az nálunk is.

Es nem vált be s nem is válik be a mai alakjában addig, míg az iparosnak más helyzetet nem teremtik.

Az ipart elsősorban a fogyasztó közönség fejleszti. Az az iparos, ki a megélhetés gondjaival küzd, annak tehetése, becsvágya le van nyűgözve s nem tőri magát azon, hogy iparágának új gondolatot, új irányt adjon. S ha mégis akad ezek között is egy-egy uttörő, találmányának használatát mások zsebébe vándorol, a mennyiben szegénységénél fogva azt értékesíteni nem tudja.

Tekintsünk a múlt századok 40-es éveire, milyen nagy forrongást idéztek elő az iparregtsületek keletkezésükkel a Lajtán túli részen s mily jótékony hatással bírtak azok a szegény magyar iparra. A magyar ipar e mozgalom következtében feljődött nemcsak terjedelemben, hanem kivitelben is. Ipar csak a fejlesztés nyomán terem és fejlődik.

Ha politikai viszonyaink olyanok, hogy egyelőre még közös vámtérletben kell élnünk Ausztriával, teremtsünk fogyasztó magyar közönséget oly egyesületek alakításával, melyeknek

honnét a legrövidebbtől is felfedezi az Angyalvár tetején csillogó alakot, lévén az Angyalvár egyenesen a tulsó parton; sőt az szurkulusok nemcsak fölfedezik, hanem gumipuskával és pokoli örömmel, valamint apró kövecsekkel meg is célozzák néha az ormon őrt álló silbakot, a ki az agyu mellett füstölő kanóccal az egységes olasz államra félelmes Vatikánt vigyázza s ha veszedelmet nem jelenthet, napjában legalább egyszer végigdörrent a városon, világos jeléül annak, hogy a haza nyugodtan ebédhez ülhet pont tizenkettő az óra.

Te pedig nyájas olvasó, tagadólag rázod a fejedet e hosszú 1-szörös árázat alatt, a miből megértem, hogy 1-ször: a nevezett utcában nem jár-tál, 2-szor: a házad sohase gyulladt ki, 3-szor: sohase loptál valami eladni való régiséget. Ha megdöbbenve kérdezed, honnan ismerlek ilyen pontosan, iziben ráfelelek egy egyszerűen összetett mondattal: a leirt, de meg nem nevezett utcában laknak a tilzoltok, valamint Knauzerig Athanáz ur, a görögéből rómaivá, zsidóból kereszténynévé vedlett őszeres — Allah növessze meg a szakállát.

Sok esztendője taposom már Rómának inkább sáros, vagy poros, mint klasszikus talaját, kenyérem javát megettem, ifju fürteim öszülnei kezdenek a szerkesztők folytonos zaklatásai miatt, de Athanáz ur boltjában egész a mai napig soha változást nem vettem észre. A boltajtóban méla nyugalommal függött mindig egy idomtalan barokk rézlámpa, jobbra rozsdás lándzsák, rézvertes fatájak és még valami, amiről a rossznyelvű diákok azt állították, hogy Cincinatus fackéje,

pillantana. A könyvet a mészáros szétépti, lapjaiba májat takar s a bankók: Athanáz ur látja lelki szemével a szállongó két foszlányokat, a százások szomorú maradványait és szeretne a saját szakállába kapaszkodni, hogy ilyen sorsra engedj jutlatni a szerencsétlen bankókat. Itt tenni kell és pedig gyorsan.

Öt perc múlva már az utcákon vágat. Az a gazember talán már a legközelebbi utcasarkon túladott a könyvön! Kendre zsend a városgegyel mozgó antikváriusait. Sehöl semmi. Verejtékes homlokokkal érkezik Sor Nino taligája mellé. Ipar-kodik nyugalmat szinlelni. Hátha ott a könyv!

Az öreg meg se mozdult a taliga fenekében.

— Jó napot Nino. Megy a mesterség?

— Ühüm —

— Van-e sok szép új munkád?

— Nincs —

— Egyetlen egy sincs?

— Egy van —

— Hol?

— Keresse meg, ebadta, csak nem rágok mindent a szájába.

Athanáz ur lázasan kutatott a lim-lom között. Semmi. Az öreg kimászott a taligából. — Itt a fejem alatt is van egy pár, megrézheti őket.

Hah! Athanáz ur reszketni kezdett, mintha a hideg rázná. Egy hatalmas föllás tele számokkal. Gyors mozdulattal végigpörgeti a lapokat. Csakugyan, a végső levelek között megvillannak a két százas bankó. Ez az! Athanáz ur föllélegzik. Mutatja a könyvet, ki nem adná kezéből a félvilágért.

— Öreg, ezt a könyvet megveszen.

tagjai csak magyar ipart pártolnak. Egyeseknek ez irányban indított mozgalma gyenge, elvész.

Törvényhozók és hatóságok, kik hivatalva vagytok a polgárokról gondoskodni, ne csak terhekkel rakjátok meg az adózókat, hanem gondoskodjatok hogy a szorgalmas nép módot találjon a megélhetésre.

Gondoskodjatok törvényben arról, hogy a szabad versenyben az erős a gyengét fel ne falja, ki ne használja csak azért, hogy a maga sokját gyarapítsa s amannak a szegénynek soha semmi ne jusson.

Törvényt kell hozni a munka-uzsora, a vállalkozók és munkaadók kapzsisága ellen; törvényes intézkedések szükségesek arra, hogy egyes iparosokat a szabad versenyben visszavetéseik által a törvényes intézkedés szálucába ne juttassa; szabályozni kell a tanonctartást.

A meglevő bajok mellett hiába okoskodunk akár jobb, akár bal irányban, be kell ismernünk, hogy a szocialis törekvéseknek hatalmas alapjuk van, a melyek helyesen csak a keresztény szocialis elvek szerint rendezhetők.

Ha új ipartörvényvel az iparban mutatkozó hiányokat, kinővéseket, visszaéléseket a legpróbb részletekig menő törvényes intézkedésekkel kizárjuk s ha a magyar közönség csak magyar ipart pártol, lesz nálunk az iparban szabad versenynek egészséges talaja és csak akkor fog iparunk tisztes irányban fejlődni.

Akkor áll elő az a helyzet, hogy az iparos boldogulását szakmájában nyert széleskörű képzésében fogja látni és ekkor munkálkodhatik az iskola a tanoncok és szegédek érdekében üdvösen.

Pausch Rafael
iparisk. igazgató-tanító.

UJDONSÁGOK.

— **Husvét.** A székesegyházban az ünnep mindkét napján d. e. 9 órákor lesz az ünnepélyes sz. mise. Az ünnepi szent beszédet vasárnap dr. Városvy Gyula megyés püspök mondja.

— **Nagyhét.** Főlemelő és vigasztaló látványt nyújtottak városunkban a nagyhét utolsó napjait. Mintha hitben erős apáink buzgósága tért volna vissza: a templomok zsúfolásig telve s az utcákon, mint véget nem érő áradat hömpölygött a sokaság, hogy meglátogassa az Ur virágokkal díszített, dicsőséges sirjait. A materializmus csödjét s a keresztény világnézet napjának új feljöttét jelenti e hitbeli buzgóság. Lassanként öntu-

datra éled az emberekben az örökéletre való hitvatottság szikrája, melyet csaknem végleg kioltott az utolsó század féktelen anyagelvűsége. Tertulian mondása, hogy az embert természete vonja a szent kereszténységhez, szemmel láthatólag nyer igazolást; nem elég neki az anyag, szonjuhozza az el nem muló, örök életet. Csak egyre volna még szükség! A kereszténység nem csak istentisztelet, szent mise és lamentatio, nem csak harangzúgás és föltámadási körmenet — ő az emberiségnek Istenből adott új alakja s mint ilyen, az élet minden fázisát átjáró elv. Miért is nem elégedhetik meg az oltártól a kórusig terjedő néhány méternyi helyvel, hanem helyet kér az egyéni és társadalmi élet minden vonalán, a családi szentélyben épügi, mint a hivatalos és üzleti helyiségek légkörében, az iskolák katedráin s a szalonok könyves asztalain egyformán. Micsoda kereszténység az, mely nagypénteken a szeretet és hála érzelmeivel hajlja meg térdét a Szentsír lefátyolozott Szentsége előtt, de azért hűségesen előfizet arra a lapra, mely nyíltan, vagy sorok közt, de mindig céltudatosan dolgozik a keresztény világnézetnek sirbatételén? Hogy is mondta erre vonatkozólag P. Ábel a bécsiékek: „Keresztény férfiak és nők, ideje már, hogy végre valahára a keresztény sajtó mellé álljatok s annak terjesztésére közreműködjétek!” Ugy van! Ideje már, hogy öntudatosabbak legyünk s az öntudatlanság borús nyaghyete után verőfényes husvét derüljön ránk.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Városvy Gyula megyéspüspök ur Örméltósága a székesfehérvári Oltáregyesületnek kiállítására alkalmából 20 koronát adományozott, melyért ez uton mond hála köszönetet az Ur Jézus nevében az Oltáregyesület vezetősége.

— **Lapunk zártakor** levelet kaptunk Széchenyi Viktor gróftól Kossuth Ferencnek lapunkban említt levele vonatkozólag. Lapunk legközelebbi számban fogunk rá visszatérni.

— **Rajzkiállítás.** Az iparistület tanácsstermében husvét vasárnapján és hétfőjén ki vannak állítva az iparos-segédek részére rendezett szakrajz tanfolyamban készült rajzok. Dicséretes dolog a város részéről, hogy az iparos-segédek részére nagy költséggel rajztanfolyamot tart fenn s így alkalmat nyújt az iparos-segédeknek arra, hogy tovább képezék magukat a rajzban, de dicséretet érdemelnek azok az iparos-segédek is, ki megértették a mai kor intő szavát és szép igyekezettel parkodtak magukat a rajzban képezni. Ajánljuk a rajzkiállítás megtekintését mindenkinek, de főleg iparosainknak.

— **Egy tanító halála.** A halálnak nagy aratása van. A fehérvári tanítók közül egy év letorgása alatt egész sori döntött ki. Ma ismét gyászos esetről számolunk be. Mészáros Gyula közs. elemi iskolai tanító tegnap életének 38-ik évében elhunyt. Egyike volt a legtehetségesebb és legszorgalmasabb tanítóknak, fényes tété s ígeit nagy olvasottságát, éles judiciumát úgy az egyesületi, mint a társadalmi téren szívesen és ambícióval érvényesítette. Sajnos, hogy saját természetével való küzdelmében ő maradt a gyengébb. Ez okozta halálát is, melyet rövid, de annál kinzóbb, bénító betegség előzött meg. Jó keresztény módjára kibékült, Istenével s kiengesztelődve, mindenki által őszintén gyászolva családja könnyeitől kísérve vitték ki ma csendes temetői nyugalomra a „Feltámadás” temetőbe. Tanító-társai, a kik szellemi tehetségei miatt mindig megbecsülik, ma gyönyörű gyászadalokat énekelve állottak körül koporsóját az Ezredéves iskola tanítványaival együtt vonultak ki a temető sirkertjébe.

A gyászbeszéről a család a következő jelentést adta ki:

Özv. Mészáros Gyuláné szül. Zadrasil Anna a saját, valamint gyermekai: Ottmár, Gyula, Ödön és Mariska, nemkülönb az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felelhetetlen jó férje, forrón szeretett édesatyjuk, testvérük és rokonuk Mészáros Gyula Székesfehérvár szab. kir. városi közs. el. iskolai tanító f. é. április 1-én reggel 3 órákor életének 38-ik, boldog házaságának 14 ik, tanítói működésének 18-ik évében, rövid, de fájdalommal szennvedés s a haldoklók szentségeinek ajátos felvétele után az Urban elszenderült. A drága halott földi maradványai f. évi április 8-án d. u. 5 órákor fogtak a gyászháznál (Reseta János-utca 8. sz.) a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a „Feltámadás”-ról címzett sirkertben örök nyugalomra helyeztetni.

— **Nyugdíjba vonuló utbiztosok.** Kovács János móri, Bódai Dániel adonyi megyei utbiztosok a mai napon benyújtották Fejérvármegye alispánjának nyugdíjaztatásukat kérő folyamodványukat.

— **Kérelem.** A fejérmegyei községi jegyző urak közül azokat, kik az orsz. központi közs. jegyző-gyület által alakított Erzsébet segítő egyesület érdekében kibocsátott s a fejérmegyei jegyző-gyület elnöksége által körözött aláírási ívet még vissza nem küldték, ez uton is felkéri az elnökség, hogy legyenek szivesek legkésőbb f. é. április 3-ig az elnökséghez Csákvára címezve beküldeni.

— Nem eladó —
— Megfizetem az árát becsülettel.
— Nem eladó. Ma reggel tette le nálam valaki, hogy őrizzem meg.

Athanáz ur szeme megvillanik. — Öreg erre a könyvre szükségem van.

— No nézze meg az ember, — veszekedett Sor Nino — hagyjon nekem békét az ur. A könyv nem eladó. Ha száz lírát ígér se adom oda. Nem eladó: punktum!

— Öreg — sugta Athanáz ur — ne lármozon kend, már a sarki rendőr is idefigyel. Tudja, én olyan ember vagyok, hogy a mit egyszer a fejembe vettem attól nem tájtok. Kend azt mondta, nem adja száz líráért, — odaadja száz tízért?

Nino belenezett Athanáz ur kipirult arcába. — Már számmal ne vétek, de vagy megboldondult az ur, vagy csakugyan ér annyit az a vén salabakter. Jó, nekem mindegy. A száz tíz lírát átadom a könyv birtokosának. Mindenesetre meg lesz vele elégedve. Adja le a pénzt az ur, aztán viheti azt a csudajószágot.

Knauzerig Athanáz fizetett és robogott haza, a sarokról pedig előtermett a könyv tulajdonosa, a kibén Athanáz ur unokaöccsére ismerünk.

— No öreg Nino, hogy a szelvéz lapátolja el a sok vacakját, ugy-e sikerült a vásár? Tíz lírát megtarthat a pénzből a többi adja ide. Ne busuljon, nincs semmi csalafintás a koncepcusban. — Szólt és rohant haza, a hol is Knauzerig ur házában levő diákszobájában már várta a zsűri. Ünnepléses komolysággal lépett közéjük és kisimította az asztal-közepére a százast. Al-

talános bámulat. Meghatottan vették szemügyre a tisztes ipar jeles termékét s csak azért nem gyujtottak rá valami dalra örömlükben, hogy Knauzerig ur ki ne botozza őket házából.

— De fiu, — szólt végre az egyik, — mindenkéltől számot kell adnod a corpus delicti eredetéről.

— Ne féljetek igaz jószágom az a bankó. Az öregem adta.

— ? ? —

— Igen igen. Igaz, hogy ugy kellett kiserfolnom belöle, de végre is apai örökségemet ő kezeli, tehát nem lesz kára belöle. — Míg a többiek mindig hangosabb derültséggel hallgatták a hadjárat történetét, Athanáz ur bezárta a boltajtót, hogy annál kényelmesebben halászassa ki a bankókat a könyvből. Zsákmánya biztos tudatában még néhány bevásárlást végzett utközben, azért érkezett később haza.

Épen ki akarta nyitni a könyvet, mikor kopogtattak.

A kis töpörödött emberke jött sunyi mosolyával alázatos kézdörzsöléssel.

— Haha, Athanáz ur, hallotta a legújabb hirt? Jó hir, szerencsés hir. Gazdagok vagyunk, mind, annyi a bankó a városban mint a szemét. — S egy ujdonatuj ezres banjegyvet mutatott elő. Ugy-e, jó tréfa? Hm. Ezek a gyárosok élclmes emberek. Egy darab szappan 10 centesimi, minden darab mellé egy százast csomagoltatnak. Hahaha! A nép csak ugy ostromolja a boltokat. Ma eladtak egy pár ezeret.

Athanáz urban sötét gyanu-kezdett föl-lakodni. A hirharangot kitessékelle, aztán elő a

könyvet. Két lap közé szorulva, a tömérdek sok logaritmus-szám tengerében ott mosolygott a két darab százast. Csakodásig hű utánzat, de — a papirosnak csak egyik felére nyomtatva. A másik felén a Turchi-cég szappan reklámja diszlett.

Athanáz ur nem dühöngött. Még a könyvet sem vágta föl. Hogy száz tíz líra vesztésge van, azt hamar átlátta, de hogy az eszén olyan könnyen kifogtak, abba nem tudott belenyugodni. Míg töprenkedett, beverődött a hátul mulato fiatal-ság zaja a szobába. Halt! Megvan. Kinyitja a könyvet s csakhamar megéli benne a saját szerelmes öcsce kézvonásait.

Kegyetlen nagyot markolt a pipaszáron, hóna alá vette a könyvet és ment a hátsó szobába.

Éktelen zaj, füst és csókolni való jókedv fogadták.

— Fiu, szólt kissé bizonytalan hangon, — egy matematikus könyvet vettem neked.

— Köszöncim bácsi. Ejnye de szappan szaga van!

A pipaszár megrándult az öreg kezében.

— Ne haragudjék a tréfiért, bátyám, lássa, fogadtam, hogy eladom magának ezt a könyvet. A fogadást megnyerteim, ennyi az egész. Úljön le közénk, aztán elmesélem, hogyan csináltam.

Az öreg habozott egy pillanatig. Aztán elnevette magát. — Ármányos kölyök, túljártál az eszemen. Itt a kezem, nem haragszom. De biztos lehetsz róla, hogy többé nem veszek se logaritmus-könyvet, se szappanszázásokat.

— **A „Székesfehérvári Zenekodulók Egyesülete”** 1904. évi április hó 9-én, a Szent-István Teremben Frycay Richard zeneegyesületi karmester vezetése alatt a helybeli m. kir. honvédek zenekar közreműködésével nagy zenekari hangversenyt rendez a következő műsorról: 1. „Egmont nyitány” Beethoven. 2. a) „Solvejg dala” b) „La Gavotte des Poupées” vonós hangszerekre Grieg, Mascagni. 3. I. Zongora hangverseny (G moll) nagy zenekari kísérettel — Mendelssohn. (Zongorán előadja: Schwarzbach Flóra urhölgy). 4. „Magyar zene vázlat” Volkmann—Buttykay a) A lovag. b) Komoly menet. c) A hársak alatt. Melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik. Beléptidő: Közép páholy 12 kor. Oldal páholy 8 kor. Zsöllyeszék 2 kor. Ülőhely 2 kor. Állóhely 60 fillér. Minden zeneegyesületi tag — a páholyok, a zsöllyeszékek és az ülőhelyek három első sorának kivételével — két díjtalan jegyre tarthat igényt, mely legkésőbb április hó 5 ikén déli 12 óráig Schmelzer Jákó egyesületi pénztárnoknál átvehető, ezen időn túl belépti jegyek tagok részére is csak a fenti áronak fognak kiadani. Jegyek kizárólag Schmelzer Jákó egyesületi pénztárnoknál (Nádor-utca 6. szám) kaphatók. A hangverseny kezdete este 8 órakor.

— **Megbizott anyakönyvvezetők.** A nyugdíjazás folytán megüresedett sósokuti körjegyzői állás végleges betöltéséig a sósokuti anyakönyvi kerület ideiglenes ellátásával Tillman László díósi jegyző anyakönyvvezetőt, az ilyformán megüresedett díósi anyakönyvi kerület teendőinek ideiglenes ellátásával pedig Herkner Zoltán sósokuti segédjegyzőt bízta meg a főispán.

— **Ámor a cigányputriban.** Pátkán történt az eset.

A falu pennája benn ült a füstös irodában. Épen kedvére mérgeződött, szidván minden töle telhető ügybuzgalommal a földhöz akarta terenteni, midőn az ajtó előtt hécselel, majd tompa lábdörzsölés hallatszott. Szinte vicsovargatta a fogait.

— No épen jókor jön. Akárki jön. Épen jó kedvemben talál. Majd meggyeszerüstöm én a közigazgatást, de még az igazságot is. — Valaki kotorászott az ajtón. Először alulról, azután fölülről, végre középen, a hol a kilincs van, aztán lassan óvatosan, mintha lopni akarna, kinyitja az ajtót és a szűk nyíláson bedugja a füstös fejét a község Jóska cigányja. Így híják az egész faluban. Másik neve nem is volt soha, vagy ha volt is, nem azért volt, hogy arról ismerjenek rája. Nyáron a vályogvetés nemes tudománya foglalja le drága idejét, télen pedig alszik és pipát és muzsikát a község tánckedvelő ifjúságának mulatságára. Egyébként már megette a kenyereinek javát a községes emberi számítás szerint azon tőri a fejét, hogy a mennybéli angyaloknak mikor lesz szükségük a nagy koncertben az ő fűtására.

— Hála Isten! most már valamennyi egyformán jár.

Mondom a pátkai jegyző is hasonlóképen akart cselekedni s a hosszas kínlás után az egész paksamétát a földhöz akarta terenteni, midőn az ajtó előtt hécselel, majd tompa lábdörzsölés hallatszott. Szinte vicsovargatta a fogait.

— No épen jókor jön. Akárki jön. Épen jó kedvemben talál. Majd meggyeszerüstöm én a közigazgatást, de még az igazságot is. — Valaki kotorászott az ajtón. Először alulról, azután fölülről, végre középen, a hol a kilincs van, aztán lassan óvatosan, mintha lopni akarna, kinyitja az ajtót és a szűk nyíláson bedugja a füstös fejét a község Jóska cigányja. Így híják az egész faluban. Másik neve nem is volt soha, vagy ha volt is, nem azért volt, hogy arról ismerjenek rája. Nyáron a vályogvetés nemes tudománya foglalja le drága idejét, télen pedig alszik és pipát és muzsikát a község tánckedvelő ifjúságának mulatságára. Egyébként már megette a kenyereinek javát a községes emberi számítás szerint azon tőri a fejét, hogy a mennybéli angyaloknak mikor lesz szükségük a nagy koncertben az ő fűtására.

— Testének épületéből a feje az ajtón belül volt, a többi pedig azon gondolkodott, hogy most már mit csináljon: bemenjen-e, vagy kívül marad-

jon? A tens-nemzetes nótárius ur úgy néz rá mintha fogaival akarná szétszedni.

— Begyűssz, vagy künn maradsz? — kiált rá stentori hangon.

— Igenis — szólalt meg Jóska s visszarántja a fejét a szűk nyíláson, csakugy koppanik az ajtószárfája.

— Hát mi lesz? — kiált ismét a jegyző.

— Igenis — szól Jóska s a szűk nyíláson beszorul valahogyan.

— Hát nem tudsz te illendően kopogtatni? Ilyen vén fejjel még azt se tanultad meg, hogy ha az ember tisztességes helyre belép, legalább kopogtat az ajtón! He!

— Kenyergem aláson hogyan kopogjak, mikor nincsen csizsám, bizony Isten nincsen. Tessék megvizni, majd meg fágy a lábam ebbe a tavasi sülőben. Volt, de lesakadt a lábomról. Ha a tens-nemzetes jegyző únak volna, hát...

— Mit hát te koldulni jöttél? Hiszen hivatalos óra van most.

— Csukulom a kenyekeit a tens-nemzetes urnak, dehogy koldulni gyittem, dehogy aszért gyittem. Nagyobb azs én bajom.

A jegyző ránézett, végmustrálta tetőtől talpig, de ez egyszer hitelt adván a Jóska szavainak, hogy a csizma hiányánál nagyobb baja is van, gondolkodni kezdett. Ha kívülről nincs baja, bizonyosan belső bánat emésztí.

— Tulán megvert a fiad, Jóska?

— Csak akart kirem álláson.

— Hát talán — a feleséged hogy otthelyben?

— A Kati? — erre a szóra megrázködött a Jóska ép úgy, mint mikor az ember egyszer már csomórt kapott valamitől és újra megkínálják vele. — Legyen a Kati felesége a pokolbeli Lucsifernek, de ne nekem. S előszedte a cigányasztózat mindenféle díszítő jelzőjét, lerakta szegény Katit a sárgaföldig úgy, hogy ha az mind igaz volna, a pokol összes szörnyetegei is fríz kapnának a látásától. Lerajzolta mily házsártos, dologtalan, munkakerülő, enyveskező, megalkodott vén szipirtó, a kit az ég kizárna, a föld kivetne s a kivel pokol volt neki az élet eddig.

— O te vén csacsi! hát mindez csak most jutott eszedbe Jóska! — most, mikor már megvénültél, mikor már föllábbal a sirban állasz?

— Vén! — csudálkozott Jóska nagy szemeket meresztve erre a szóra s úgy kihuzta magát, hogy szinte feszült volna rajta a bugyogó, ha a sok lyuktól egyáltalán feszülhetett volna. — Hát vén vágyok én tens-nemzetes jegyző ur?

— Akár az országot.

— Dejsen kitesek én akárhány fiatalon is — hencsgett Jóska s felszelgett a bugyogóban, egyengette a lábait, kopogatta össze a bokája csontjait.

A falu pennája gondolkodóba esett. Mi baja lehet ennek a cigánynak, hogy így felesleg benne az önértet? Az öreg Kata mód nélkül való elázatlása a kivel hosszu 40 estendő óta idylli boldogságban élt a faluvégnek szellős sátorában; a fiatalágnak erős hangoztatása... ez jelent valamit. Utóbb is beigazolódik a régi közmondás, hogy a vén kecske is szívesen nyalogatja a söt.

— Te Jóska! utóbb is megérjük még, hogy házasodni akarsz.

— Ázs, ázs — csókulom a kenyekeit, — esett a szavába a Jóska — mintha a sivemből vette volna a söt.

— Csak nem bolondultál meg?

— Dehogy bolondultam, dehogy bolondultam. Inkább most gyit meg ázs esem.

— Hát tulajdonképen mit is akarsz te Jóska?

— A Jóska egy darabig huzódzott, mosolygott is, mérges is volt, végre kivákkantotta:

— El akárrok válni a Katától.

— Bolond vagy te Jóska, hogy ilyen vén fejjel járod a bolondját. Hát aztán ki eskettél össze benneccet és lol? Melyik pap, melyik templomban?

— Ki? Hát a vándj az akácsafa alatt.

— Ja, vagy ugy! Az már más. Aztán miért akarod, hogy épen én válasszak el a Katától?

— Csókulom a bokáját a tens-nemzetes jegyző ur. Tudom én mi a terviny. Hát ázt is tudom, hogy há a jegyző ur egy írást ad nekem, hogy elválaszt a Katától, akkor én azt odatartom a Kata orra elé s ázs úgy emegy világnak, mintha seprin lovágúná a Szent Gellért hegyre. Ha nem áltár mennyi, elviszik a csendörök, de az én sátramba tebbé nem teszi azt a pokolba való lábát.

— Hát aztán, ha a Katától elválsz ki lesz a feleséged?

— Erre a Jóska két szája széle egyszerre a két füléig lödült.

— Kilenne mást mint ázs a kis menyecske, á ki távly a kisebbik fiam felesége volt.

— Jóska! egész meg vagy te háborodva. Kelles is te vén csont annak a fiatal menyecskének! De hát aztán? Hisz annak ura is van.

— Csák vót. De már nem szereti, most én hozzáam pártú — szolt Jóska s úgy kifeszítette magát, mintha mindez egészen természetes is volna.

— Hát attól törvényesen el is keil ám válni. Ki és hol adta össze őket.

— Ki? Ast is a csigány vándj az akácsfa alált a kucsorgóbá. — A jegyző úr csak válassza el őket, ágygon nekem egy írást, hogy a menyecske ne iszkálódhassék el tőlem.

— Föl kellene téged kötni Jóska az első fára. No de majd elintezük a sorodat. Menj csak haza békességben.

A Jóska cigány szinte alig győzte csinálni a pukedlikat, bollogan ment haza, otthon ünnepi hangulatban fiatalos rugóknysággal elverte a Katit, a hites feleséget és most buzgon reménykedik azért az írásért, a melyet majd csak megmutat a Katinak s az rőtön világgá szalad s a másik írásért, a melylyel az ifju menyecskét holtáig magához bíncselli. A Kati pedig keseregve jár házról-házra és szidja a törvényt, meg a vna gazember urat, a ki negyven esztendő idylli boldogság után adja ki neki az utat. A pátkaiak meg nem győznek elégge kacagni a Kati, meg a Jóska bolondos históriáján.

— **Az Uránia Székesfehérvárott.** E héten közönségünknek élvezetes estekben lesz része: A budapesti Uránia-színház 3, esetleg 4 napi vendégzereplesre lejön városunkba, hogy régi és kedves közönségének legújabb és legszenzációsabb műsordarabjait bemutassa. Országunk ezen kulturális intézménye immár oly erősen vivta ki magának a művelt és intelligens közönség teitsését, a mennyiben nemcsak hogy az ember tudványát tölti be és gyarapítja, hanem egyszersmind szórakoztat és élvezetes estét is nyújt, úgy, hogy bizton reméljük ez idei szereplésüket is oly erkölcsi és anyagi siker fogja koronázni, mint a multkoriban. Ez alkatommal a legújabb, legvonzóbb darabokat fogjuk élvezni. Első este, ápril 4-én „Egyiptom” kerül színre a bűbajos, ezredéves álomország, számos vetített színes képpel és 18 mozgóval. Második este, ápril 5-én a modern tárgyú „Bertini élet”, mely még csak a napokban adatott Budapestent folytonosan, s így nálunk ugyszólván ismeretlen. Harmadik este, ápril 6-án „Quarneró vízin,” a magyar tenger csodás szépségeinek, legendájának ezériféle változatosságában fogunk gyönyörködni. Ázelőadások esténként fél 8 órakor tartanak a városi színházban s erre a még meglevő jegyek már most válthatók Krausz Veronika tőzsdájáztéletben.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad, viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly
Bécs, Ill., Hauptstr. 120., saját házában.
Kívánatra ingyen própa, mintakönyv prospektus.

Főraktár: Schön Rudolf, Zöldfa-utca 15. sz. Székesfehérvár.

Kronsteiner-féle új zománc. **Homlokzat-festéke** hatás. védve. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Evék során szállítja cs. és kir. uradalmak, katonai és civilintézőségnek, vasutaknak stb. **Minden résztvevő kiállításán első díjjal jutalmazva.** Legolcsóbb festékek homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. **Egy négyzetméter ára 2 f kr.** Meglehető eredmény. **Homlokzat-festék,** viharmentes, mészből oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Kgr.-ja 12 kr.-tól fölfebb.

A „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ” HUSVÉTI MELLÉKLETE.

Higom husvétja.

Husvét van ma nálunk, édes örömnapp,
Az emberek boldog alleluját ülnek.
Kis falunkba' boldog minden kicsi gyermek,
Csak az én kis hugom, egyedül a szved.

Ez a messze távol semmit el nem fedhet,
Lelkem látja őt most ott az asztal mellett:
Érintetlen fekszik imádságos könyve,
Sárgult, öreg lapján végigfoly a könnye.

A belük ma benne néma, hideg hollak,
Pedig nem oly régen beszédesek voltak:
Beszédjükbe' nekünk sok örömnünk leltet!
Négyen ültünk akkor ott az asztal mellett.

Hőn sugárzó arccal összeültünk négyen,
Édes anyánk mondta imádságot szépen.
Szép igéi folytak, és mi csüngtünk rajtuk:
Két szelid kis gyermek, meg az édes apjuk.

De azóta minden, minden öröm elmúlt!
Szállt a sorsunk: édes anyánk elhunyt,
S még én messze járok, kicsi hugom, téled,
Néked sir a lelked, néked hull a könnyed.

Édes apánk — iród — nagyon szeret téged,
Vigasztalást mégis ő se nyújthat néked.
Megkísérti néha: szára nyílik ajka,
Vigasztaló szót mond, — s kellen sirtok rajta.

Várjalok ti áldott, rosszalkodó lelkek,
Nem lesz mindig így, csak — oh csak haza menjek!
Olyan pajkos kedvben leszünk együtt még mi,
Hogy akarva sem tudsz, édes hugom, sirni.

Lásd, szeret a bátyád, csak ne sirj már többé,
Vagy legyen a könnyed édes örömkönyved!
Mert örömet is csak az szerzhet néki,
Hogyha kicsi huga az a világ, régi.

Milbich Tamás.

Seraphia.

Franciából Helner után.

— Ott van Róma!

E szavakkal fordult a férfi a gyaloghintóhoz, mint annak a kísérője, és fülhuzta függőnyét. Egy középkorú nő, az előkelő zsidónők egyszerű, de festői öltözetében, hajolt ki belőle s mélyen tekintettel szemlélte a remek szép képet, a mely a nap sugaraiiban elkápráztatóan terült el előtte. Elragadó kílátás volt ez! Róma akkor teljes pompájában ragyogott ugyannyira, hogy Augustus e szavakra ragadta: „Téglaiban találtam Rómát, de márványban hagyom hátra!”

Sem a gyujtogató Neró, sem Észak vad népei, de még az idő sem voltak elég orósek, már pedig ez utóbbi bármely ellenséges seregnél pusztítóbb, az „örök város” nagyszerűségét megsemmisíteni. Még évszázadok múlva is állottak a paloták, a templomok, a diadalívok és a szobrok ezrei s mindez bronz- és márványból, úgy hogy az utazó elragadtatva bámulta az ég azurjában tündöklő, majd hófehéren, majd aranyban pompázó, gyönyörű épületeket.

— Látod azt a légben függő főtemplomot? — vevé újra föl a szót a gyaloghintó vezetője, akinek ruházata a szabadosok*) viselésére emlékeztetett. „Ez a pantheon**”) amelyet Agrippa

Augustus Cásárnak — „a haza atyjának” — emeltetett. Ott főtt — a Palatinushalmon volt lakása — egyszerűbb, mint szolgáinak a palotái. Valamivel távolabb Livia csarnoka áll, amely felédteti az idegennel Athént és Korinthust. A Kapitólium és a legfőbb isten temploma éppen most fényárban uszik. Kiveszed azt a fehér oszlopcarnokot? Tözszoinszédságában van a templom, amelyet Augustus Cászár „a menydörgő Jupiter” tiszteletére építtetett amott pedig az, amelyet ugyancsak ő szentelt Apollónak az aktiumi ütközet után; emitt meg Conkordia temploma látható, amelyben Ciceró a senatus*) tagjait gyűjtötte össze, mikor Catilina a várost ostromolja. Alig képes a szem betelni óma szépségeivel. . . Nézd csak és mond, valjón Róma nem mulja-e sokban fölül Jeruzsálemet?*

Seraphia, ez volt a nő neve, komoly, sötét szemét kísérőjére vetve, nyugodtan így szólt:

— Róma nagyszerű — nagyszerű mindenkéltől rendeltetésénél fogva, kevésbé azonban ama pompás emlékek miatt, amelyek idő folytán romokká lesznek. Lélekben látom — folytatá tovább profétai hangon — „palotái, elpusztított templomai fölött a valódi szabadság jelét helyet foglalni, amely számára az örök uralmat fogja biztosítani minden nemzet fölött.

— És micsoda jel az — nemes urnó?

— A kereszt jele, amelyen az ég és föld Úra meghalt.

A szabados vállat vont, mint az olyan ember, aki előtt e szavak érthetetlenek. A gyaloghintó függőnyét ismét leereszté és megadta a rabszolgáknak a jelt, hogy lépteket gyorsítsák.

Csakhamar elérték a várost — és a palatinusi halom felé vették útjukat s a diadaloszlopokkal díszített, „szent uton (via sacra)“ áthaladva, Vesta templomához értek, jobbról hagyva az Amfiteátrumot, amelyben Pompejus és Augustus, a rómaiakat igazító látványosságokban részesítették. Hasztalanan igyekezett a kísérő az idegen nőt a körülöttük látható pompára figyelmessé tenni; hiába mutatott a fényes emberáradatra, amely a templomokba vagy a cirkusz csarnokaiba sietett; mert az egészen magába mélyedtnek látott. Szeme mozdulatlanul s nagy tisztelettel nyugodott a téréden tartott, kisdéd, értékes cédrusfa-szekrényen. . . A gyaloghintóval ezalatt a Palatinuson álló palota kapuja elé értek a rabszolgák. Egy császári hivatalnok, a ki éppen most lépett ki onnét, barátságosan szólította meg Lucius, a hintó kísérőjét.

— Légy üdvözölve — Lucius! A császár már a mai reggelen is megemlékezett rólad! Amint hallom, még fogadalmakat is tett Aesculápnak**) hogy megérkezésedet siettesse. Láthatod ebből, mennyire kedvez neked a szerencse!

Lucius jóízűen mosolygott, de szerénykedve, kitérőleg így válaszolt:

— Ama fogadalmak nem az én javamra szolgálnak, hanem ennek az urnónek az isteneit illetik, akit Judea belsejéből hoztam ide. Fölötte becses talizmánt***) rejteget ő magánál, amelylyel a császárt meg fogja gyógyítani.

— Akkor hát siess! — szólott élénken a másik. „Minden ajtó tárva áll előttetek! A császár, aki sem a senatus-t sem Germanikus fiait, de még magát Sejánt sem fogadja — benneteket örömmel lát!”

*) A birodalmi tanács.

**) Híres görög orvos volt s mint a gyógyulás fölis-
tenét tisztelték.

***) A csodáshatású, bűvös szöveget nevezték így.

Lucius a tanácsot követve, fölkerítte Seraphiat, hogy a hintóból azonnal szálljon ki. Ez szerénykékjét köpenye alá rejtve, kísérőjét — mint mindig — nyugodtan és magabizálottan követte. Hosszu folyosókon haladtak át, amelyekben részint nagyértékű könyvek gyűjteményei állottak — amelyeket Augustus a művelt világ minden részéből szerzettet meg, részint Attika és Szicília szépművészetének remekait foglalták magukban. Miután több rabszolgával beszéltek, egy terembe jutottak, ahová a világosság csak a pompás függönyökön átszűrődve jutott be. Seraphia a küszöbön maradt, míg Lucius a leg-tiszteletteljesebb tartásban a szoba háttérében, a magasan álló nyugágyhoz közelített, amelyen egy férfi fektült. Hallkan néhány szót váltott vele és intett a nőnek, hogy közelebb jöjjön; ő pedig visszavonulva, magukra hagyta őket.

A beteg kimerülten nyugodott a vánkosokon, majd nagynehezen fölegyenesedve, kemény, me-revönású, sápadt arcával az idegen felé fordult. Az életerő már csak szemében lobogott, amelynek átható, félelmes tekintetével kémlve nézette a zsidónót, akinek ábrázatán viszont a bizonytalan reményaggodalommal tükröződő visszsa.

Seraphia élte delén már túl volt; fekete, félig fátvolyozott haján, amelyet nyílt, nyugodt homlok körülött, már ezüstszálak tarkáltak. Arca fölrismerhetetlenül jelezte a zsidó typust, de annak legnemesebb kifejezésében. Bizonyos csön-des fájdalom kifejezhetetlen béke keretében nyugodott remek vonásain. Hű kinyomata volt ez a lelki szépségnek, visszfénye egy szent léleknek, amelyet sem az idő, sem a sors csapásai föl nem dülhettek. Nyugodtan és méltóságáteljesen állott az előtt a férfi előtt, aki pedig az időben a világ leghatalmasabb uralkodója volt, Augustus utóda, a rettenetes Tiberius.

— Hogy hívnik: szólítsa meg a császár, mialatt folyton bizmatlanul tekintet rá.

— Seraphia, Sophár leánya és Sirách felesége.

— Zsidónó vagy?

— Lévi törzséhez tartozom.

— Ugy tehát a zsidó vallás hive vagy?

— Mózes törvényét szolgáltam mindaddig, amíg Jézus Krisztust, az én Üdvözítőmet meg nem ismertem, akiben mindazokat az igéreteket teljesedve láttam, amelyeket Isten atyáinknak adott. Ama naptól fogva — uram — Jézus tanítását követem és belé vetettem minden reményemet.

— Az a Krisztus, akiről beszélsz, nemde a fejedelmek és a császárok ellensége?

— Semmi esetre sem — uram! Hányszor nem ismételte Ő, hogy országa nem e világról való. Ő elmenekült a nép elől, mert az királyának akarta kikiáltani és a képmutató farizeusoknak amaz emlékezetes szavakat mondotta: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré — és Istennek, ami Istené!”

— Tanítványai tehát nem lázadók és engedelmeskednek a császárnak?

— Ők úgy tekintik a császárt, mint Isten-től nekik rendelt uralkodót — és szeretik benne az embert, mint testvérüket.

— Igen — felelé a császár néhány pillanaty nyílt csend és gondolkodás után — igen, — tudom, az a Krisztus az istenek egy küldöttje volt és én szivesen is adtam volna helyet képe-
nek a halhatatlan istenek között a Pantheonban. De a te Krisztusod — asszony — önző egy Isten! Ő nem tűr más Isten magá mellett. . . Tudod,

hogy mindazok után, a mikét én az ő erényeiről, haláláról és ártatlanságáról hallottam, Pontiusat a Judea fölött való hatalomtól megfosztottam. Nem illő, hogy a római hatalom jelvényei egy gyöngé és igazságtalan bírót hordoztassanak.*)

— Isten, az Ur, Pontius megítélte — mondotta halkán Szeráfia.

— Tudod — kezdé újból Tiberius — hogy miért hívtalak. S most szelidebb hangon szólt. Szeretnék többet hallani Krisztusról s azért egészen bátran, nyíltan szőlj. És ha szekrénykéd a melyet öltönyöd takar, azt a kincset rejti, — a melyet látni akarok — helyezd erre a kis oltárra, házi isteneim ótalmába.

— Azt nem tehetem, felelé bátran Szeráfia, mert a keresztények Istene nincsen közönségben Belifallal!

Szeráfia szekrénykékét egy közel álló asztalra állítá, aztán néhány pillanattal magába szállva szívét Istenhez emelve, így kezdé:

— Ifjan keltem egybe Szirákkal, aki a templomtanács**) tagja volt. Házasságunk két gyermekkel lön megáldva. Boldogul éltünk, egyik megeretben; teljes bizalommal Jehovában, állhatatosan vártuk Izrael ígéreteinek beteljesedését. Velünk együtt a zsidók közül még számosan néztek az Ur törvényéhez hiven, a világ üdvösségének, a megígért Messiásnak mielőbb való megérkezése elé. Hisz Dániel hetvenkét hete már elmúlt, a királyi pálcá már nem Juda kezében volt s a proféták összes jóvendőlései már beteljesültek látszólag — és a Sina hegyén adott törvényt már újnak, a malaszt, az irgalmasság, a szeretet törvényének kellett felváltania. Az igaznak már le kellett szállnia e földre, miként harminhatnak a kiaszott mezőre és ezért buzgóbban, mint egyébkor, ismételtük az Ur oltárai elé borulva, a Szentlélektől Izaíasnak adott szavakat: „Küldd el, a kit megígértél! Nyíjjék meg az ég és szálljon le az Üdvözítő!”

Egy napon híre terjedt, hogy esdékülünk meghallgattatott... Mária, József felesége, az üdött az asszonyok között, mert ő szülte a világ üdvösségét. Ázsia legmesszebb határaitól jöttek királyok, hogy Őt imádják és Neki tönjéni, aranyat és myrrhát áldoztak... Mennyire örvendett a mi szívünk! Azt hittük, hogy Dávid és Salomon napjai dicsőségteljesebben ismétlődnek, mint valaha. Anyai büszkeséggel szemeltük gyermekeimet, akik erősen és szépen fejlődtek és lélekben már az új király szolgálatára szenteltem őket. Egy napon, a mint éppen bölcsőjünknek édes álmódásban ringatóztam és férjem a tanácsülésben volt, hirtelen éles javszékélés ütötte meg fületem úgy, hogy én megrémülve felugrottam és a kapuzó siettem, ahol escléljem már együtt voltak. Vad katonákat láttam, a mint csoportosan, kivont karddal és bárdal ide s tova rohantak az utákon... Sikkasztó asszonyok menekültek előlük, akik csecsemőiket kétségbeesetten szoritották kebelükre. Láttam, hogy ragadják el tőlük magzataikat és mint Isehelik ki a kicsinyek gyöngé életüket. Az iszonytól meredten bámultam bele e szörnyű látványba! Mit jelent e vérengzés? Ekkor barátom egyik lebegő hajjal, sápadtan, keblén gyermekével szorosán mellettem haladt el. „Ments meg gyermekeidet Szeráfia! Heródes minden kisdédet megölet, hogy a Messiait elpusztítsa!” kiáltotta fuldokolva hozzám. Kimondhatatlan rémületben visszarohanva a házba, kicsinyemet a bölcsőből kiragadtam, hogy elrejtsem; de hová? Izgatottságotól megijedve, egyikök hangosan sirni kezdett. Végem volt! az éles gyermekhangok házamba vezették a hóhért. Rövid viaskodás az ajtóban — és szobámban teremtek. Mint a tigris, úgy védtem magzataimat — de eltasztottak, a földhöz sújtottak — és mikor órákhozszám tartó ájuláson után magamhoz tértem: ágyamban feküdtem, siró asszonyoktól körülveve. Férjem fájdalomtól eltorzult arczeval hajolt fölem. Gyermekeimet kívántam — de környezetem hallgatagon elfordult tőlem. Fölkeltem és ingó lépkekkel kerestem őket. A bölcsőben, virágok özőnében mint alvó angyalokat találtam meg... szívemre szoritani akartam őket... hidegek, életelenek voltak! Pölyvitottam ruháskáikat és látogató sebekre akadtam... mindkettő meggyilkoltatott!

*) A római császár helytartója előtt a birodalom jelvényeit, a sást és egyéb tárgyakat vittek az udvari szolgák.
**) A zsidók egy előkelő hatósága.

— Emlékezem, hogy Augustus így kiáltott föl, amikor erről a vérfürdőről hallott: „Jobb Heródes kuttyának lenni, mint fiának!” — szólt közbe komoran mosolygva a császár.

— Igaz! Mint az anyák hóhéra, saját vérét sem kimélte! — folytató Szeráfia; Azok a kisdédek nem sajnálatraméltók, mert Krisztusért haláltak meg s már bölcsőjükben elnyerték az örök boldogság győzelmi pálmáját. Sajnálatra méltóbbak voltak a szegény anyák. Én úgy éltem, mint aki már vizsgról hallani sem akar. Mély visszavonultságban lassan és szomorúan folytak le atól kezdve éveim — és keseregve néztem egyhangú és örömtelen jövőm elé!

— Egyszer a tenger mellékéről, Sidon környékéről meglátogatott egyik nőrokonom. Bámultam, mikor megpillantottam... hisz már éveken át gyógyíthatatlan betegség szegelte ágyhoz — s most viruló egészségben láttam viszont, mintha csak új életér duzzadna creiben!

— Nagy proféta támadt közöttünk Szeráfia! Kezdt szólni heves kérdéseimre. „Halld csak, mi történt velem! Tudod, hogy tizenkét év óta betegeskedtem s már minden reményről lemondottam, hogy meggyógyuljak. De hallottam, hogy a názáreti Jézus az Ur munkáit hajta végre, hogy mint a ki hatalommal bír, tanítja a népet; csudás szavával, keze érintésével, vagy akaratával gyógyítja a beteget. Lehangoztam újabból a remény váltotta föl... s értesülvén róla, hogy Jézus lakásomtól nem messze tartózkodik, elhatároztam, hogy felkeresem Őt. Bizonyára velem volt azoknak az angyaloknak egyike, akik szüntelen az Ur szíre előtt vannak. Keservesen vonsoztam magamat keresztül a néptömegben s megpillanthattam az Ur tiszteletre gerjesztő főnséges természetét.

— Szájából hallottam a szeretet és irgalom szavait és láttam, amint áldogal terjeszté ki karjait a nép fölé. Erre még inkább növekedett hitem és bizalmam! Oh — szóltam magamban — ha csak ruhájának a szegélyét érinthetném is meg, meggyógyulnék! Minden erőmet összeszedve tehát, közvetlen közelébe jutottam... mögötte a földre borulva — megérintém ruhája szegélyét... s ebben a pillanatban már éreztem — Szeraphia — hogy meggyógyultam! Ifjú erő dagasztotta tagjaimat! Ekkor megfordult az Ur és így szólt: „Ki érintett meg engem?” Tanítványai felelték: „Mester, azt kérdezé: ki nyúlt hozzád? Láthatod, hogy minden oldalról körülfog és tolong a sokaság!” De Jézus szólt: „Valaki hozzám nyúlt, mert éreztem, hogy erő ment ki belőlem.” Erre körülnézett, mialatt a tér szabadabb lett körülötte. Már tovább nem rejtőzhettem. Elöttem állt magasztos tekintetével, amelyet aki csak egyszer is látott — Szeraphia — az azt soha többé el nem feledheti! Reszketve borultam ismét lábához és beismertem, hogy én voltam az — és elmondtam, hogy miképp támadt bennem a forró vágy fölgöygyöláson iránt és miként teljesült most reményeségem. Bocsság meg! Amire szelid komolysággal így válaszolt az Ur: „Légy megvigasztalódva, leányom, hited segített rajtad.”

— Ettől a naptól fogva egészséges vagyok és hogy isteni Jótövöm iránt való hálamat láthatólag is kifejezzem, házam közelében egy bronzból készült szobrot állítottam föl, amely az Urat főnségében és irgalmában ábrázolja — magamat pedig lábához borulva, mint nyomorék beteget, amint ruhája szegélye után nyulok.*)

— Neked is az Üdvözítőhöz kell igyekezned, Szeraphia, hogy szájából hallhasd az örök élet ígét és a béke és vigasztalás térjen szívedbe!

— Így szólt — császárom — az én rokonom, Enue, mint Jézus Krisztus hatalmának élő bizonyossága és bennem is fölébresztette az óhaj, hogy láthassam és hallhassam Őt — Őt, akiért gyermekeim zsenge életüket vesztették. Tudakozásaimra értesültem, hogy Jeruzsálem felé vesi utját és én a sokasága végülve, amely éjjelnappal követé, hallgattam isteni tanítását.

— Nincs szándékomban, Uram, bővebben szólni igazságosságáról és bölcségéről, kimondhatatlan szeretetéről és irgalmáról. Lelkem mélyéből óhajtom és reményltem, hogy az Istenfi-

*) Cesárea és más keresztény írók bizonyossága szerint ez a nő Sidonból valóban két szobrot emeltett halála jeleül, amelyeket a hitelhagyott Julian, római császár pusztított el.

nak a cselekedetei maguk fognak császárom szívéhez szólni és őt arra indítani, hogy tanítását megismeri tanulja. Magamról elmondhatom, hogy teljesen megváltoztam; fájdalom szent öröme, csüggetegségem reményre fordult. Boldogságomat már csak isteni Mesterem életéért való alapos aggodalmam zavarta. Mintha az egész pokol felszabadult volna ellene, — de Ő maga is kijelentette, hogy nemsokára meg fog halni.

— Eppen a zsidók husvétje, a Sabbath előtt való napon történt! Már kora reggeltől fogva egész Jeruzsálem zavargott és lázongott. Jézus tanítványai egyikétől elarúlv a főpapoknak lön átadva. Vértől szívvel, a rémülettel magtörve vettem a lesújtó hírt, hogy miképp hurcolták a királyok Királyát, mint valami gonoszlevőt Kaifáshoz; hogyan bántak vele ama borzasztó éjjelen, amelynek pokoli tervei majd csak az ítélet nagy napján fognak nyilvánvalóvá lenni... Óráról-órára újabb nyugtalanító hír érkezett hozzám. Judea helytartója Jézus Heródes tetra-chárh*) küldötte és ez az Istenfiát elvetemlítő udvarával együtt kigunyolta. Innét Pilátus elé vezetett, a rabszolgákkal szokásos megostorozást szenvedte el — és vad, kegyetlen katonacsapat tövis-sel koronázta meg az Istent a ki emberré lett, hogy az embert megváltsa... A becselten Pilátus gyávan engedte át a szerencsétlen nép dühögő zaklatására és míg külsőleg kezét mosta, Jekét mindörökké beszenyezte a legszenebb vérről, mert a halálának szolgáltatta ki Jézust. És Ő, mindig türelmesen és áldozatra készen, hóhérai iránt is szeretettel volt — szeretettel, amely erősebb volt a halállal.

— Az ítélet kimondatott — s megkezdődött a fölvonulás a Golgothára... Az ut házam mellett vezetett el... Már messziről hallottam a zajt... Ekkor elhatároztam, hogy mit tévő leszek... Lakásom ajtajában vártam Őt. Láttam a kevély, gazdag farizeusokat, kaján örömben uszva, hogy vesztőhelyre kísérik az Igazat. Láttam Pontius Pilátust, sápadt, gyáva tekintetével fénylő sisakjában. Oh — én jól megéreztem, hogy egykor az örök Bíró trónja előtt fölismerhessem... Láttam egy nekivádukt, gonosz csoportot, amely nevetgélve vitte a kajtörőt a köteleket és a szegeket; fölizzogott vérszomszaj tömeg vonsozta elem Jézust, miközben átkozódások és ajjas csufolódások zúgtak fülemben. Végre láttam Őt is, halothalványan; szent arcát izzadság és vér borítá el és csak a legvégső erőfeszítéssel tarthatá Magát fönn a kereszt rettenetes terhe alatt, a melyet sebzett vállára helyeztek.

— E látványra nem késekedtem, az emberi félelemlről megfeledkeztem... A hóhérok során át egyesenes Jézushoz siettem. Fejkendőmet levéve, esdő szavakkal vettem magamat eléje: „Máltass rá, Uram, hogy felszárítsam arcodat!” Jézus haljával elvéve kendőmet, szent-séges arcához emelé és köszönettel nyújtá vissza. Az oly drágává vált kendőt most szívemre szoritva siettem vissza házamba, majd megszakadva a fájdalomtól és a sokaság átkaitól kísérve. Otthon a borzalomból felocsudva, kiterítém a megszentelt kendőt; de mekkora ijedség fogott el! A másik pillanatban azonban már kimondhatatlan vigasz töltötte el lelkemet és az én Istenem mindenhatósága lepett meg, amint láttam, hogy az Ur hálaból csekély szolgálatomért szent vonásait kendőmbé nyomta. Amint éppen előbb isteni tekintetével, véresen és elcsufítva s mégis oly kifejezhetetlenül tiszteletreméltóan és megindítóan magam láttam, — éppen így pillantottam meg ismét!

— Valóban nagy kegyelmet tanusított az Ur irántam, — szegény bűnös hive iránt, hogy ily drága emléket hagyott nekem. Mindinkább fokozódó áhítattal és fájdalommal szemléltam ama csodálatos képet...

— Három órával később minden beteljesült — Jézus meghalt... és a világ megváltozott!

— Asszony! Mutasd kendődet!

**) Palesztina egy negyedrészének fejedelméhez, ezt jelenti a görög „tetraarcha” szó.

Ime — nézd Uram — felelé Szeraphia, mi-közben a cédrusfa szekrénykét ezüst kulccsal fölnyitá és egy hosszú, fehér gyapjúkendőt emelt ki belőle s a császári fekhelyéhez közelebb lépve kiterjeszté eléje, buzgón így esdve: „Oh Istenem! Mutasd meg hatalmadat!” A csodálatos kendő egy töviskoronával övezett, véres, leirhatatlanul nemes arcnak vonásait tüntette föl, amelynek fájdalommal és magaszton kifejezése a rátekintőt félelemmel vegyes mély megindultsággal tölté el. Tiberius hosszasan szemlélte az imádató képet, akaratlanul feléje nyujtá reszkető kezét, de azonnal féltéken, tiszteletteljesen vissza is vonta. — Eddig előtte ismeretlen érzélem ragadta meg szívét. . . . Ugyane pillanatban fölemelkedett ágyából és elrészkenyülten kiáltá:

— A te Istened — asszony — mindenható Isten! . . . En meggyógyultam!

Szeraphia imádkozva térdre borult. Tiberius méltányolta áhíhatat. Néhány percig mély csend uralkodott a császári teremben s maga az uralkodó is komoly gondolatokba mélyedt; végre megváltozott hangon, szeliden szólt:

— Szeraphia! Te nagy szolgálót teljesítéssel nekem — nagygnak kell tehát az én há-lámnak is lenni. Maradj közelemben — Rómá-ban. Pompás palotát s nagyszámu cselédséget bocsátok rendelkezésedre. Istenednek mindvégig békességben szolgálhatsz — s reá hivatkozva, esküszöm, hogy egyetlen elnt sem fog akkora tiszteletben részesülni, mint te; még a császárné, sőt a Vesztaszüzek papnői sem! Kegyeimmel foglak elhalmozni!

Szeraphia szeliden mosolygott.
— Köszönöm — Uram — nagy jószágodat, de szívem már semmi ideigvaló után sem vágyódik. Miután férjem Üdvözítőnk hitével a mennyei hazába költözött, magam is — mint ő — Jézus Krisztus sírjánál óhajtanék örök nyugalomra térni.

— Jeruzsálembé akarsz tehát visszatérni?
— Igen — Császárom!
— Akkor tehát arannyal és drágakövekkel gazdagítalak!

— Uram — köszönöm! ilyesmire nincs szükségem.

— Legalább drága fűszereket vigy mag-daddal, hogy Istened sírján elégeds.

— En éretted fogom azokat — oh Császár! — az ég és föld Urának fölajánlani; oltárai előtt szálljon föl illatjuk! Ómagam már nem nyug-szik a sírban, hanem dicsőségben uralkodik a mennyben!

— És különben semmi kívánságod sincs?
— Szeraphia tiszta, áhíhatos tekintetét az imperator szenvedélytől barázdált vonásaira veté.

— Uram! — szólalt meg esdő hangon, kiterjesztett kézzel*) — „hogy te határoztd el magadat rá, hogy a keresztények Istenét megis-merni fogod — Ót, akinek a mindenhatóságát éppen ez órában tapasztaltad!

— Az lehetetlen! — válaszolá élénken a császár, fejt lecsüggesztve. „Az azt jelentené, hogy lemondjak az uralkodásról, a hatalomról és a gazdagságról!”

— És nem ér-e föl mindezzel az igazság?
— Él boldogul asszony — élj boldogul! Azt fogadom neked, hogy amíg én uralkodom, Krisz-tus tanítványai békében fognak élni. Most távozzál!

— Szeraphia fölshajtott . . . A kegyelem pillanata haszontalanul telt el . . . A világosság besugárzott a sötétségre, de az uralom és élvezet-vágy kioltotta a mennyei féldyát. Hallgatagon és szomoruan hagyta el Szeraphia a termet.

A hagyomány szerint Szeraphia visszatért Jeruzsálembé, hogy ott — ahol Jézus meghalt — fejezhesse be életét ő is. A zsidók Krisztusban való hité miatt üldözték; végre is elfogták és börtönbe vetették, ahol éhen halva, mint mártyr nyerte el az élet koronáját.

A keresztények tisztelték emlékét és Veronikának nevezték el (ettől a latin szótól: vera, igazi — és ettől a görögötől: ikon, kép; az Üdvözítő igazi képe), annak a nagy kegyelemnek a jelzé-sére, amelyre őt az Üdvözítő méltatta.

Fordította: Sz. I.

*) A régiék könyörgés, imádság alatt ilyen tartásba helyezkedtek; mint amikor a pap a szent misében kiterjeszti kezét.

Gondolatok a szabadságról.

A szabadság szóban korunknak egy nagy problémája foglaltatik, a mely annál fontosabb minthogy korunknak egyéb nagy, és vitális kérdéseivel szoros összefüggésben áll. A szabadság feltétele minden kulturának, tudományoknak művészetnek, egészséges állami, és gazdasági életnek. Virágzó kultúra csak ott létesül, a hol az ember a kulturának megteremtője, és hordozója lelki tehetségeit kifejtheti, ez pedig csak megfelelő szabadság mellett történhetik.

A mi a probléma gyakorlati megoldását illeti, hogy t. i. mindenki annyi szabadságban részesüljön mint amennyi őt megilleti, erről azt mondhatjuk, a mit Plató az ő eszményi államáról mondott, hogy tökéletesen csak istenek társadalmában lehetne megvalósítani. De ha a gyakorlati megoldás helyes elméleten alapszik előbb utóbb mégis sikerül olyan állapotokat teremteni a melyek között az egyén jogai nagyjában — a mennyire a tökéletlen emberi intézmények mellett lehetséges — érvényesülnek.

Valamely probléma csak akkor lesz ijesztő színlíkszerű, ha hiányoznak a megoldásra vezető helyes vezérelvek. S a mi korunk épen ezekben szűkölködik; azért a szabadság problémájával labirinthusha jutott melyben annál jobban eltévelyedik, minél jobban keresi a kivezető utat. S minthogy a keresztény vezérelvek Ariadne fonalat magától elutasítja, áldozata lesz a Minotaurusznak, melynek a gondolkodásban indifferenzizmus, a filozófiában skepsis, az erkölcsben perverzitás, a művészetben szellemtelenség, a gazdaságban önzés, és az állami életben anaichia a neve.

És nincs is remény, hogy e labirinthusból egyhamar kikeveredjék; mert innét csak azon az uton lehet kijutni, a melyen valaki betévedt. A modern kor pedig épen erre a visszatérésre nem tudja magát rászánni, mert ez annyit jelentene mint megválni az ő kedves tévelyétől, a mely rögeszméjévé, bálványává lett, s melyet úgy hívnak szabad, független egyéniség, autonóm „en”.

Bacon az emberi tévelyeket az ész bálványainak mondja, s ezeket négy kategóriába sorozza. Az elsőbe tartoznak szerinte az idola tribus, azok, a melyek az általános emberi gyarlóságból erednek; a másodikba az idola specus, az ember egyéni természetéből származók; a harmadikba a tudomány, s a bölcséleti rendszerek tévelyei az idola theatri, s ha ezek kilépnek a tudomány boszorkány konyhájából az életbe, s a tömegeket ejtik hatalmukba akkor létesül a negyedik kategória az idola fori.

Nincs kétség benne, hogy korunknak kedvenc bálványa a negyedik kategóriába tartozik. Hiába csak Isten nélkülünk lehet az ember, s miután a materialistákkal az ő nevét a valóságok sorából törölte, vagy legalább a deistákkal oly messzeségre számúzte a hol az ő circulusait nem zavarhatja önmagát illtette az Isten trónjára.

Azonban sok idő kellett, míg az ember az ő „istenségébe” magát belélté; teljes tudatában cleddig csak „választott” szellemek voltak amilyen volt pld. az angol Hobbes, a francia Rousseau, és a német Übermeusch Nitzsche.

De a nagy tömegek is kezdik lassanként érezni, hogy ők több mint eddig hitték, hisz kétszáz év óta folyton neztzugerájlan nekika „tudomány”, „olyanok vagytok mint az Isten.” A régi korlátok kezdenek szűkeket lenni, a dogma szó említésénél hiszterikus göresöket kapnak a „tudósok” kezdenek beszélni az erkölcs túlköveteléseiről (lásd az Uj század c. folyóiratot), a művészek már a fügelfalvélben is a művészi szabadságnak jogtalan korlátozását látják. Egy szóval az önrzettel duzzadt egyéniség lázas sietséggel törtét a Nitzsche féle piramis tetejére, amelyben a hit, és erkölcs, állam, haza, s az emberiség legszentebb javai csak piedestal, hogy megvethesse rajta lábait a modern bálványisten a független, autonóm egyén.

A szuverén egyén, s vele a hamis szabadság ideája mindinkább tért foglal az elmékben, s érvényesülni akar minden téren a gondolkodásban, tudomány, művészetben, egy szóval a kultúra minden ágában.

Igy kerül a gondolkodás rendjében az objektív igazság helyébe az egyéni „meggyőződés.” A régi ember azt mondta én tartom ezt, mert ez az igazság; s ha érezte, hogy nincs birtokában

kutatta, s egy egész élet áldozatát sem tartotta soknak, csak hogy megszerezze. Mert tudta, hogy ő nem független az igazságtól, hogy annak nem ura, hanem jobbjága, amely előtt hódolatot kell meghajolnia. Ha a mai emberek azt mondod ez az igazság önmagára appellál, önrzettel veri mellét, s azt mondja ez az én meggyőződésem. S ez a modern ember ultimatum az igazsággal szemben, ha ezt egyszer kimondotta, hiába ostromlod az igazság megdönthetlen érveivel, ő visszavonul és eláncolja magát téves meggyőződésének földvárába, nem tartja kötelességének, hogy megvizsgálja, vajjon meggyőződése igazságon alapul-e, vagy sem, mert azt hiszi, hogy ő fölötté áll az igazságnak, vagy hogy ő maga az igazság. Ime a modern ember indifferenzizmusának egyik oka. A legélethevőbb kérdések előtt közömbösen halad el, mintha semmi köze sem volna hozzájuk, szuveren fölénnyel tekint le rájuk, mint a ki fölöttük állónak éri magát.

Ha a meggyőződés az igazság, akkor ez érvényesülni is akar a nyilvános életben. S hála a korlátlan vélemény, és sajtószabadságnak, ma már ott vagyunk, hogy minden vélemény polgár-jogot nyerhet, még az anarkistáké is, csak az elmélet terén maradjon.

Mill Stuart követelte először a szabadverseny jogát a vélemények számára; mert szerinte a nyilvánított vélemény vagy igazság, s akkor annak elnyomása bűn a haladás ellen, vagy tévely s ez se baj, mert hogy az igazság érvényesüljön a tévelylyel folytonos harcban kell állnia.

Mill Stuart föltételezi, hogy a versenyből mindig az igazság kerül ki győztesen. De ez a föltevés nagy tévedés, melyet a priori is kimutathatunk. A harcban ugyanis egyenlőtlén erők állnak szemben egymással; a romlott emberi természetben mindig a tévelynek van fölénye, mert hű feyvertársai a nemtelen szenevedéyek, ezek a legnagyobb zofisták, míg az igazság csak az elhomályosított érteleme, a sokszor gyenge itélőképességre támaszkodhatik, s ha csak Isten nem siet segítségére az egyenlőtlen harcban elbukik. Mi hiszünk ugyan az igazság végleges győzelmében, de hogy mindig az igazság a győzelem azt hinnünk nem engedi a történelem. Ez, sajnos mutatja, hogy a tévely legyűrheti az igazságot, s évezredekre alapíthatja meg zsarnok uralmát az elmékben.

Lelekesedünk a szabad-sajtoért, és a vélemény-szabadságrért, mert ha valaki, úgy az egyház érezte legjobban az abszolútizmus súlyos békőit, de a haladás nevében tiltakozom annak olyatén értelmezése ellen, mely minden véleménynek odaitéli a polgárjogot, még annak is, mely a posvány, és rothadásból táplálkozik.

De hát a vélemények a tudomány tőgájában lépnek a piacra. Tudomány ez az a frakk, a mely ma szalonképessé teszi a legképtelenebb eszméket. Ebben vonul föl előttünk Marx kommunizmusa, Bakunin anarchizmusa, Bebel szabad szerelme, Nitzsche Übermensche. Ez a tudomány szintén korlátlanok tartja magát, s ezért perhorreskál minden korlátot — még azt is, a melyet a józan ész állított föl — első sorban a változhatatlan igazságokat, a dogmákat. Valóságos dogmafóbia, dogma-izsöny vett rajta erőt. Jelszava: szabad kutatás. Ha e jelszót helyesen értelmezzük nincs benne kivetni való, mert az igazság kutatása értelmünkre nézve természetes szükséglet. Amint a testek szükségképen a föld középpontja felé törekszenek, úgy gravitá a mi lelkünk az igazság felé . . . Vannak korlátok, a melyek útjában állanak a tudománynak, s akadályozzák az igazság keresésében, s ezeket nincs jogosultságuk, ha a tekintély állította volna is elébe. De ha valaki úgy értelmez a jelszót, a mint ezt a modern filozófia értelmezi, hogy romboljunk le minden korlátot, ez magát a tudományt tenné lehetetlenné. Mert vannak korlátok, a melyek nem az előremenésben, hanem csak a félre lépésben akadályoznak, s ezek a haladásnak nem ellenségei, hanem szükséges létföltételei. Ezek a korlátok a tudás neredek, és veszélyes útján megóvják az éssz a mélységbe zuhanástól.

Ilyen korlátokat nemcsak a hit állít a tudás útjára, hanem a józan ész is, s ezek azok a változhatatlan igazságok, melyek az emberiségnek minden időben közkincsét képezték. A modern filozófia túltette magát e korlátokon, s azért elvesztette nemcsak a természetfölötti igazságokban,

hanem a változhatlan igazságban való hitét is. És itt kezdődik a tudomány lehetetlensége. A mint a művész eszköz nélkül nem tud formát adni az anyagnak, úgy a tudós biztos és változhatlan igazságok nélkül nem tud biztos ismeretre, tudományra szert tenni. A biztos princípiumok képezik a tudomány csontvázát, ezek nélkül hypothesis sem lehetséges.

Minél kevesebb biztos princípiummal dolgozik valamely tudomány, annál szegényebb, mert kevés benne a tudás, egész tartalma csak sejtés, és kínzó kétely.

Azért is oly szegény a mai filozófia, mert Kanttal a biztos ismeretek körét az „én“-re redukálja. Szellemesen jellemzi Balmes e szegénységet, mikor azt mondja, hogy a modern filozófia olyan mint az ember, a kit sorsa egy lakatlan szigetre száműzött. Csak a saját énjében érez lábai alatt biztos talajt, kivéte csak a rejtélyek végtelen oceanját látja, melyen kutató szeme hiába keres szilárd pontot, a hol megpihenhetne, sehol sem talál.

Pedig az értelem nem éri be a relatív igazságokkal, neki abszolút igazság kell, mert csak ennek talaja szilárd, és változhatatlan. A föltevés-ek örökké ingadozó talaja — különösen a lét örök kérdéseiben — nem nyugtatja meg. Én azt hiszem, itt a lélektani magyarázata annak, miért sietnek épen nagy szellemek a hit kikötőjébe. Mert az értelem is megújja a föltevés-ek ingadozó vizein való utazást, tengeri betegséget kap, s azért vágyódik biztos, szilárd talaj után...

Ne féltsük a tudományt a dogmától, és tekintélytől, szépen megférnek azok egymás mellett, mindégyneknek meg van a maga területe, a hol szabadon érvényesülhet, és egyik sem akadály a másiknak mindaddig, míg az ész alázattal elismeri, hogy Isten kimérte a tudás hatásait. De ha önhitt göggyében isteniek képzel magát, s korlátlan szabadságot követel, úgy jár, mint a modern filozófia, elveszti azt is, a mije volt. S ez méltó bünhődése.

A mint a modern ember értelme, úgy akaratát sem akar kivéte fekvő korlátokat ismerni. Kant azt mondotta, az Isten létét, s így parancsoló akaratát sem ismerjük meg biztosan, s ez nem is szükséges az erkölcsöz. Az ember erkölcsileg autonóm, az erkölcsnek utolsó normáját magában hordja, önmagának tétéles, önmagának parancsoló ura.

De az „én“ kategorikus imperatívusa gyöngének bizonyult, a kizadó szenvedélyeknek nem tud imponálni. Keresnek más korlátokat, hogy féken tartsák az indulatokat, s megmentsék az erkölcsöt: beszélnék az erény szépségéről, s egyéb dolgokról, a melyek az erkölcsi felelősséget, s ez Isten az erkölcsben helyettesíték, de ez mind csak rozzant fakortól, mely a romlott természet óriási súlya alatt összeroppan, s az embert a mélységbe zuhanástól meg nem mentheti.

Nitzsche levonta Kant erkölcsstanából az utolsó konzekvenciát, s ez így szól, hogy az ember fölötté áll az erkölcsnek. A jó és rossz között a határt én vonom meg, s ha mindig azt teszem a mit akarok, és másokra sobase vagyok tekintettel, eszményi ember, übermensch vagyok. Jaj az emberiségnek, ha ez erkölcsant magáévé teszi!

Az Isten nem ismerő féktelen szabadság állami téren is megtermi a maga gyümölcsseit.

P. Weiss azt mondja, hogy senki sem értelmezte brutálisabban, és kimélelenből a szabadságot, mint a liberalizmus. Mikor a párisi nemzetgyűlésen Gregoire azt javasolta, hogy miután törvénybe ígatták az emberi jogokat tanácskozzanak az emberi kötelességekről is, hatalmas vihar támadt, s a javaslatot 570 szóval 430 ellenében elvetették.

A liberalizmus szerint is mindenkinek van vallás-, lelkiismeret-, gondolat-és szabadsága, de senkinek sincs lelkiismeretbeli, vallásbeli, és helyes gondolkodási kötelessége.

Bajos meghatározni, hogy mi a liberalizmus tartalma, a mint nehéz megmondani, hogy a chaleonnak mi az igazi színe, de annyi bizonyos, hogy legalább elméletben neki is a szuverén egyén az ideálja.

Szerinte a népakarat, végelemzésben tehát az egyéni akarat forrása minden jognak, nemcsak a tétéles, hanem minden egyéb jognak; termé-

szeti, s isteni törvény nem létezik... De ez elv nem államalkotó, hanem végelemzésben az állam, és minden társadalmi rend megsemmisülését vonja maga után.

Ha a népakarat nem ismer maga fölött más törvényt, ha átgázolhat évezredes jogokon, isteni, és természeti törvényen ugyan mi kifogása lehet egy konzekvens liberalisnak, ha az a fölséges nép egy napon megszünteti a magán tulajdont, és létesíti a kommunizmust? Avagy azt hiszik, hogy a tömeg mely büntetlenül tiporhatja sárba az egyház jogait, vandál munkájában megbüvölve fog megállapodni a tőkepénzesek pénzes zsákjai előtt?

A liberalizmus félton áll meg a mikor a kommunizmust mint jogsérelmet kárhoztatja.

De a szocialdemokracia is következetlen, a mikor a kommunisztikus államot úgy állítja oda mint a fejlődés netovábbját, mint végérvényes állapotot. Ki biztosít ez állapotnak állandóságot mikor a nép korlátlanul szabad? Vagy mi kifogása lehet a szocialdemokratá liberalisnak, ha a nép többsége egy napon megújja a kommunisztikus államot, s azt mondja nem tőrjünk az államot magunk fölött, legyen anarchia. A szocialdemokracia is következetlen volt mikor az anarchiát kárhoztatta, s az anarchista Bakuninnal megtagadta a közösséget.

Az emberek következetlenek. de a tényeken vaskövetkezésség uralkodik, s a tények vaslogikája Rousseau nép-főlétség elvétől az anarchiához fog vezetni.

A liberalis, és a szocialdemokrata mondhatja az anarchistának, hogy az állami és a társadalmi rend szükséges az egyén érdekében is, de nem mondhatja, hogy nincs joga megszüntetni az államot. Mert a quaestio jurist, a jogot illetőleg közös alapon a szuverén nép, s az autonóm egyén alapján állanak mindannyian. Csak a quaestio facti illetőleg van eltérés közöttük, erre pedig az anarchista azt mondja, majd megpróbáljuk, hogy nem élhetünk-e állam, és társadalmi rend nélkül is, a ti félelmetek csak „metafizikai előítélet“ az emberiség még nem tett próbát az anarchiával, s így nem is kárhoztathaja. S ki tagadhatja, hogy az anarchista ez okoskodásában is ez empirikus tudományok magaslatán áll.

Nincs nehezebb dolg mint a tömegeket meggyőzni az igazságról. Ha az egyén févedett előbb-utóbb sikerül őt az igazságnak megnyerni, de ha a tévely a tömegekben vert gyökereket nem évtizedek, hanem évszázadok sőt ezredek kellenek ahhoz, hogy az igazság sugara az előítéletek ködén át utat törjön magának a szívkehez. Az Istennek van velük szemben egy hatásos bizonyítási módszere, s ezt úgy hívjuk deductio ad absurdum; az elvet a lehetetlenségre vezeti. De mennyi időbe, mennyi nyomor, és szenvedésbe kerül míg az emberiség a tények súlya alatt lerokkad az igazság előtt, és beismeri: vétkeztem.

Isten így bünteti a társadalmat, ha Tőle elfordul. Az egyének van örökkévalósága, s azért az Isten ráér büntetésével, de a répeknek, és nemzeteknek mint ilyeneknek csak idejük van, s azért Isten itt a földön bünteti őket. Per quod quis peccat per idem punitur.

A mai kor visszaélt a szabadsággal, érezze tehát a féktelen szabadság következményeit. A féktelen szabadság gázos következményei legszembetűnőbbben a gazdasági életben mutatkoznak. Kezdik is fölépíteni a jogos korlátokat a melyeket az önzés lerombolt. Ma már alig van a ki a gazdasági liberalizmusért lelkesednek, a gazdag tőkepénzesek kivételével. De kevesen vannak a kik a bajok igazi forrását fölismeri akarnák. S ezért gyökeres javuláslról egyelőre e téren sem lehet szó. Nem használ ott a kenőcs a hol vágni, égetni, és amputálni kellene.

A modern világnézet alapján hamis, mert az Istenből független egyénre helyezkedik. Mindaddig míg föl nem adja e tévelyt képtelen a szabadság problémájának megoldására. Ha a szabadság jogos korlátjait ismerni akarjunk, ismerünk kell az embert Istenhez való viszonyában.

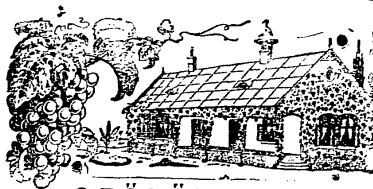
Erre pedig csak a kereszténység taníthat meg bennünket. Veritas vos liberabit.

Dr. R. T

BRÁZAY FELE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
E KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

SZÖLÖLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben
föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, bár mind kuszó természetű mert nagyon bőséges, ha meg is terem, nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt e célig. Hol fogasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják hazukat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb borskátyú és más ödes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megerősen s minden oly ház, melynek fala mellett a legesélyesebb gondozással felnevelhető nem volna, ezunkivül más épületeknek, kerteknek, kerítésnek stb. a legmekeszebb díszé, anélkül, hogy lekevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható területből. Ez a legáltalánosabb gyümölcs, mert minden esetben terem.

A fajok ismeretelésére vonatkozó, szemes fénynyomata katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: „Ermelléki első szőlőültvény-telep“
Nagy-Zágya, u. p. Székelyhid.

Szoba-, cim-, cimer-festő és
mázoló üzlet

Schmöltz László

és

Fischl Gyula

Székesfehérvár, Vásár-tér 17. sz. a.

Van szerencsénk a n. é. közönség
szives tudomására hozni, hogy ezen
társas cég alatt üzletünket a mai
napon megnyitottuk. ○○○○○○

Elvállalunk minden e szakmába
vágó munkákat a leggyorsabb ki
szolgálás és legolcsóbb árak mellett.

Haladunk a korral. Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjéhez lugas-szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szőlő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemesegzőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetésí rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünket olvasóink hecsees figyelmébe. — Szíves fénynyomatu árjegyzékek, mindenkinek, ki czímét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

Uj festőüzlet. Van szerencsém értesíteni a nagyjérdemi közönséget, hogy Zöldja-utca 4. sz. alatt szoba-, cím-, címerfestő és műzoló-műhelyt rendeztem be. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát jutányos áron s pontos kiszolgálással Tisztelettel Gutmann L. és fia.

Anyakönyvi statisztika

1904. évi március hó 25-től március hó 31-ig.

I. Születés.

Született: 6 fiú, 12 leány. Ezekből törvényes fiú, 13, leány 11; törvénytelen fiú, 0, leány: 0; halva született 0 törvényes fiú, 0 leány; 0 törvénytelen fiú, 0 leány — Összesen: 19.

II. Halálozás.

Elhalt: 5 fiú, 11 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 2, leány: 3; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 7 éven felüli fiú: 3, nő: 8. — Összesen: 16.

E szerint a születés a halálozást 3-mal mulja felül.

Elhaltak: Vinczay József, rom. kath., földm. napsz. 37 éves, nőlen, Szt. György kórház. — Herman József, szül. Noficzai Terézia, rom. kath., 55 éves, Palotai-utca, 46. sz. — Dobai Teréz, rom. kath., 17 hónapos, Jancsár-utca, 11. sz. — László Imre, izr., 46 éves, Kórház-utca, 7. sz. — Özv. Kron Simonné, szül. Rosenthal Jetti, izr. cserépedényárú, 70 éves, Háltér, 15. sz. — Takács Ilona, izr. 3 éves, Sas-utca, 11. sz. — Gerő Stefánia, ev. ref., 11 éves, Városház-tér, 4. sz. — Mezei Jánosné, szül. Galfi Mária, ev. ref., 26 éves, Szt. György kórház. — Özv. Berghammer Józsefné, szül. Winkler Erzsébet, rom. kath., 80 éves, Király-kut utca, 4. sz. — Pollák Dávid, izr., székálló, 68 éves, Fleischer Eszter férje, Palotai-utca, 17. sz. — Hornik Adam, rom. kath., ferfiszebo, 43 éves, Bruckmüller Ilona férje, Kossuth-utca, 3. sz. — Özv. Nyitrai Alajosné, szül. Breshnyanczyk Anna, rom. kath., 73 éves, Tobak-utca, 10. sz. — Arany Antal, rom. kath., 8 hónapos, Sándor-utca, 1. sz. — Pientner Péterné, szül. Müller Terézia, rom. kath., kisbirtkosnő, 67 éves, Felsőkirály-sor, 43. sz. — Kir. Ilona, rom. kath., 1 napos, Rác-utca, 1. sz. — Alson Henrikné, szül. Venzel Karolin, rom. kath., 72 éves, Sarló-utca, 31. sz.

Kihirdetés.

Toth István, festőgyári munkás és Nagy Ilonka, házi eszléd, Szekesfehérvár.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Dr. M. Róma. Köszönjük szívesen. Bizony már akkor jött, mikor reményeink fája lombját is lehullatta. A husvetyi szám össze volt már állítva s csak alig tudunk helyet szorítani Athanáz ur józsiu historiájának. De csak hogy megjött! Csak itt volna már! Nagy szükségét érezzük. A C-rol irandó dolgok in petto vannak még. Korántsem tudományos értekezésnek szántuk. Tárcái hangulat vonuland rajta végig, ép úgy, mint mikor átéltük. Százezerszeres üdv önék is, a többinek is!

A lejen

nincsen korpa háromszori használat után a világhírű

fejkorpa pomádétól.

Bergmann és Társa Dresden és Tetschen a E.

Egy tégely 1 korona 20 fillér.

Kapható: Koronafi Károly fodrásznál Szekesfehérvár, Nádor-utca 13.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánk a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsültl vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 kor. nagy jutalmat az 57080 sz. sorsjegyre,	a 80.000 kor. főnyereményt a 83061 sz. sorsj.-re
a 100.000 kor. főnyereményt a 74366 sz. sorsj.-re	a 70.000 " " a 81161 " "
a 100.000 " " az 52528 " "	a 70.000 " " az 5498 " "
a 100.000 " " a 94780 " "	a 60.000 " " az 51613 " "
a 90.000 " " a 109780 " "	a 60.000 " " a 76347 " "
a 90.000 " " a 83610 " "	a 50.000 " " a 4036 " "
a 90.000 " " a 92787 " "	

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő m. kir. szabadalm. 14. osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 1 á 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I-ső osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. — 75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

1. é. április hó 17-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váczi-körut 4/a.

II. fiók: Muzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben) utánvételezni kérem, postautalvánnyal küldöm. mellékelem bankjegyekben. (bétéyekben). } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: _____

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sürgőnycim: ETERNIT Budapest. Telefon: 12—92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

ETERNIT-PALA AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS Budapest, VI. Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. * Jótállás. * Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. * Kérjen ismertetést.

Tömeges vételek

és a legolcsóbb bevásárlási források felkutatása folytán hihetetlen olcsó áron ajánlhatom a t. c. vevőközönségnek rak-táromon levő áruimat.

Használt, de jókarban levő vaságycakat, míg a készlet tart 3 koronáért, minden méretű és minőségű szálvasat 19 fillértől kezdve árusíthatok. A legkülönbözőbb fajta szegek 10 kgm-ként 3 koronáért, ugy-szintén mindennemű uj- és avét vasak, vaseszközök, gazdasági gépek, kocsik és székertengelyek minden sulyban és alak-ban, cementárúk, rétegfémek, kátrány és aszfaltpapírok gyári áron kaphatók.

Elsőrendű, igen szapora meszet 2.40 kor. házhoz szállítok, porosz kovács szenet pedig 3.60 koronáért.

A t. c. közönség szíves pártfogását kéri

Grosz Bernát

a dr. Heidlberg-féle aszfaltpapírok egyedüli elárulóját.

Telefon: 122.

Rác-utca 5. sz.

Van szerencsém a n. é. közön-ségnek becses tudomására hozni, hogy 33 év óta fennálló

könyvkötő üzletemben

ugy a legegyszerűbb könyvkötést, mint a legdiszesebbet is, üzleti vagy könyvtári könyvek bekötése a legjuttányosabb árért pontosan elkészí-tenek.

A n. é. közönség szíves pártfo-gását kérve

kiváló tisztelettel

Friesz József,
könyvkötő

Szfehervár, Iskola-utca 3. sz.

A kisbirtokosok által sajátkezűleg, a legnagyobb gondtal, angolnyelven és rafias eljárással készített, kitűnő minőségű vagyoniilag szavatolt fajtisztá, 1-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő. Szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas! Csemege és borfajta szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbknak és legmegbízha-tóbbaknak bizonyultak!! Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizott, előhajtásos oltást messze felülmulnak! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemege fajokból összevá-logatott 1-ső rendű **LUGASGYÜTEMÉNY** ára: (melyek megeredéseért és jóságáért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 darab 5 korona. — 2. Nagy összeállítás 30 darab 10 korona.

a) Borfajok:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökeres fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:

Ezer darab 200 K. — fillér.
Száz darab 22 K. — fillér.
Tíz darab 2 K. 50 fillér.

b) Csemegefajok:

Árak tavaszi szállításra értendők:

Ezer darab 220—240 korona.
Száz darab 25—30 korona.
Tíz darab 3—5 korona.

Hazai szőlőfajok! — Filoxeramentes!

SZŐLŐKIRÁLY (Delavara). A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 24—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli ter-mések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delavare francia szigetéről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Érmellékre portált ezen peronosporának elmentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának. A jövő szőlőszet kincse.** Mindenütt meg-terem, ugy a homokban, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós, szívós zöldségjása 1—20 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinek fogva, megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdák-on, kerítések és házak falai mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint

Szőlőlugas tenyésztessék. 100 darabból álló lugas gyütemény csomagolva és postára fel-advá csak 10 korona.

Borkirály!

Ripáriaportális telepek.

Mintabor 2 korona.

(Delavára).

Nagymennyiségű ripária eladás.

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok, palackokban, ugy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjuttányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 K. utánvét mellett mintabort küld:

**Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny, mint „Országos Hirdetési Kalauz”
SZEKELYHID (Biharmegye).**

Alkalmi ajándék

a hölgyvilág részére.

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját az igazítható

női taille-szabászáti készülék

segélyével, anélkül, hogy szabászáti-rajzot megtanult volna.

Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag megvizsgált. — Számos elismerő irat.

Egy készülék ára utánvét mellett 3 korona.

Guschelbauer Antal Sopron.

Képviselők minden helységben kerestetnek.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM

***** ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű *****

gőzcséplőkészleteket, ipari czelokra alkalmas Compcund lokomobilokat.

MILLENNIUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket,
valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.